

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra humanitních věd

Diplomová práce
**LEADER a rozvoj venkova (případová studie Místní
akční skupiny Lípa pro venkov o.s.)**

Bc. Kateřina Martinková

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martinková Kateřina

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

LEADER a rozvoj venkova (případová studie místní akční skupiny Lípa pro venkov)

Anglický název

LEADER and rural development (case study of local action group Lípa pro venkov)

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analýza zkušeností jednotlivých podnikatelů v rámci vybraného území Místní akční skupiny (MAS) s přístupem Leader. V rámci tohoto cíle bude zjišťováno, zda finanční prostředky získané prostřednictvím přístupu Leader naplnily svůj účel (tj. přispěly k rozvoji území tak, jak předpokládají východiska přístupu Leader)

Metodika

Provádění výzkumu bude předcházet rozsáhlá literární rešerše. Ta se zaměří nejen na přiblížení přístupu LEADER, ale především na jeho zarámování do širších východisek (např. jaké společenské pohyby vyzvaly nutnost vzniku tohoto přístupu, jaké koncepty a teorie sociálních věd /např. tzv. sociální kapitál, koncept post modernity/ se v tomto přístupu odrážejí a jako jsou propojeny s jeho praktickou realizací). Potom bude v práci detailněji popsána použitá metodika výzkumu. Ve vlastní empirické části práce budou nejprve přiblížena místní akční skupina Lípa pro venkov. Následně budou pomocí techniky studia dokumentů analyzovány dokumenty poskytnuté zkoumanou místní akční skupinou, jejichž součástí bude i popis jednotlivých návrhů na projekty, k realizaci kterých je podána žádost o poskytnutí finančních prostředků, které je možné čerpat prostřednictvím přístupu Leader. Dále budou prováděny strukturované rozhovory s vybranými podnikateli ohledně jejich participace v přístupu Leader, o tom, jak probíhala jeho realizace a zda plní účel, pro který byl záměr realizován. V rámci vyhodnocení a interpretace získaných údajů bude sledováno, jak daný projekt naplňuje východiska přístupu Leader a jak tedy napomáhá rozvoji sledované oblasti.

Harmonogram zpracování

Do září 2011 : provedení literární rešerše

Do konce roku 2011: uskutečnění terénního sběru dat v MAS Lípa pro venkov

Do března 2012: analýza a interpretace dat a předložení finální verze práce

Rozsah textové části

60-80 stran

Klíčová slova

Přístup LEADER, podnikatelský sektor, rozvoj venkova

Doporučené zdroje informací

Buller, H. 2000. Re-creating Rural Territories: LEADER in France. *Sociologia Ruralis* 40 (2): 190-199.
Čepelka, O. a kol. 2004. Místní partnerství a rozvoj venkova (příprava na iniciativu LEADER). Liberec: Omega.
High C., Nemes G. 2007. Social Learning in LEADER: Exogenous, Endogenous and Hybrid Evaluation in Rural Development. *Sociologia Ruralis*, 47 (2): 103-119.
Hudečková, H. Lošťák, M. 2008. Network structures in Leader approach in the Czech Republic. Pp 325-329 in *Agrarian Perspectives XVII (Conference proceedings)*. Prague: Czech University of Life Sciences, Faculty of Economics and Management.
Osti, G. 2000. LEADER and Partnership: the case of Italy. *Sociologia Ruralis* 40 (2): 172-180.
Ray, C. 2000. The EU LEADER Programme: Rural Development Laboratory. *Sociologia Ruralis* 40 (2): 163-171.
Sucksmith, M. 2000. Endogenous development, social capital and social inclusion: perspectives from LEADER in UK. *Sociologia Ruralis* 40 (2): 208-218.
Sucksmith, 2010. Disintegrated Rural Development? Neo-endogenous Rural Development, Planning and Place-Shaping in Diffused Power Contexts. *Sociologia Ruralis* 50 (1): 1-14.
Šulák, T. MAS(ky) v Česku berou Leader útokem. 2006. *Venkovské noviny: červen 2006 (5): 1;3*. Available at http://www.nevladky.cz/data/venkovske_noviny2006_5.pdf.

Vedoucí práce

Lošťák Michal, doc. PhDr., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2012

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 24.10.2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Leader a rozvoj venkova" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce, doc. PhDr. Michalu Lošťákovi, Ph.D., za ochotu, se kterou mi poskytoval cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala Mgr. Radku Tvrdíkovi, manažerovi sdružení MAS Lípa pro venkov o.s., za možnost absolvování diplomní praxe a za poskytnutí materiálů nezbytných pro praktickou část diplomové práce. V neposlední řadě patří mé poděkování Bc. Vandě Kubínové, asistentce manažera sdružení MAS Lípa pro venkov o.s., za poskytnutí rad při zpracování praktické části diplomové práce.

LEADER a rozvoj venkova (případová studie Místní akční skupiny Lípa pro venkov o.s.)

LEADER and rural development (case study of local action group Lípa pro venkov o.s.)

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na Leader a rozvoj venkova, konkrétně na zkušenosti úspěšných žadatelů s přístupem Leader a s činností Místní akční skupiny Lípa pro venkov o.s.

V teoretické části se práce zabývá definicí základních pojmů týkajících se přístupu Leader a dále pak historií tohoto přístupu od jeho počátku v roce 1991 až do současnosti. Na tuto problematiku navazuje historie, vývoj a budoucnost přístupu Leader v podmínkách České republiky.

Praktická část charakterizuje vybranou Místní akční skupinu Lípu pro venkov o.s.. Poté jsou na základě dotazníkového šetření provedeného mezi úspěšnými žadateli o dotaci v jednotlivých výzvách hodnoceny zkušenosti žadatelů s přístupem Leader a spokojeností s činností MAS Lípa pro venkov o.s.

Summary

The diploma thesis deals with the topic of Leader and rural development. The main focus is successful applicants' experience with the Leader approach and activities of Lípa pro venkov o.s. Local Action Group.

In the theoretical part the key terms related to the Leader approach are explained. It also describes the history of the approach development since its start in 1991 up to present and the history, development and future of the approach in the Czech Republic

The empirical study describes Lípa pro venkov o.s. Local Action Group. A questionnaire survey was conducted among successful applicants for grants in different calls. Based on the survey, applicants' experience with the Leader approach and satisfaction with the Local Action Group's activities are evaluated.

Klíčová slova: Místní akční skupina, Program rozvoje venkova, Přístup Leader

Keywords: Local action group, Rural development program, Leader approach

OBSAH

---

1. ÚVOD	10
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	11
2.1. CÍL PRÁCE	11
2.2. METODIKA	11
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	13
3.1. PŘÍSTUP LEADER.....	17
3.2. HISTORIE PŘÍSTUPU LEADER.....	20
3.2.1. Leader I.....	20
3.2.2. Leader II.....	21
3.2.3. Leader + ...	23
3.2.4. Leader 2007-2013	24
3.3. LEADER V ČESKÉ REPUBLICE	26
3.3.1. Program rozvoje venkova	29
3.3.2. Celostátní síť pro venkov.....	33
3.3.3. Místní akční skupina.....	34
3.3.4. Národní síť Místních akčních skupin České republiky.....	36
3.3.5. Budoucnost přístupu Leader v České republice	37
4. PRAKTICKÁ ČÁST	39
4.1. SDRUŽENÍ MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.	39
4.2. STRUKTURA MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.	41
4.3. ORGÁNY MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.	42
4.4. CÍLE MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.	43
4.5. FICHE.....	45
4.6. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	48
4.6.1. Identifikační část.....	49
4.6.2. Členství v MAS Lípa pro venkov o.s.	50
4.6.3. Zkušenosti s přístupem Leader a dalšími dotačními tituly	51
4.6.4. Konzultace a problémy během procesu podávání žádosti	53
4.6.5. Zhodnocení nových zkušeností v návaznosti na možnost opětovného podání žádosti	54

4.6.6. Zhodnocení činnosti MAS Lípa pro venkov o.s.	56
5. ZÁVĚR	57
6. SEZNAM LITERATURY	60
6.1. TIŠTĚNÉ ZDROJE	60
6.2. INTERNETOVÉ ZDROJE.....	62
7. SEZNAM SCHÉMÁT	66
8. SEZNAM TABULEK	66
9. PŘÍLOHY	68

1. ÚVOD

Venkov je specifický prostor, kde se prolínají různé hospodářské, environmentální a společenské prvky, které se mohou v rámci jednoho kraje dále odlišovat. Dříve byl rozvoj venkova založen na zemědělské výrobě, v současné době je však třeba brát v úvahu i to, že potřeby lidské populace neustále narůstají a je třeba na ně umět zareagovat a zajistit tak obyvatelům jejich sociální a ekonomické potřeby. Postupem času tak začaly vznikat různé způsoby podpory, tedy fondy, iniciativy aj., které si kladou za hlavní cíl pomoci k rozvoji venkova a zároveň také snahu o zachování specifík, která jsou vlastní každému regionu. Zároveň bylo nutné si uvědomit, že lidé, kteří v regionu žijí, ho zároveň nejlépe znají, a mohou tak svými poznatky významně přispět k vytváření rozvojové strategie. I na základě výše zmíněných důvodů vznikla v roce 1991 iniciativa Leader I, která si jako hlavní cíl kladla podporu decentralizovaného rozvoje venkova, a to především prostřednictvím místních obyvatel a partnerství ziskového a neziskového sektoru. Přístup Leader se snaží nabídnout co nejlepší způsob podpory místních akčních skupin, které se snaží realizovat své formulované strategie, a podporovat je i z hlediska realizace projektů spolupráce mezi jednotlivými místními akčními skupinami. Tím, že Leader neříká, co je třeba udělat, ale poukazuje spíše na postup, dává prostor k inovacím a hledání nových cest při překonávání problémů. Místní akční skupiny se na základě principů partnerství a spolupráce se zástupci obcí, místních podnikatelů, neziskových organizací a aktivních občanů snaží prostřednictvím zachování kulturního dědictví, přírodních zdrojů a podpory venkova zamezit jeho devastaci a odlivu venkovanů do měst.

Postupem času se Leader I vyvinul přes Leader II a Leader + až k dnešní podobě a současnému programovému období 2007-2013, v rámci kterého žadatelé mohou prostřednictvím místních akčních skupin žádat o finanční podporu pro své projekty a aktivně se tak zapojit do rozvoje venkova.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. CÍL PRÁCE

Cílem teoretické části diplomové práce Leader a rozvoj venkova je poskytnutí uceleného přehledu problematiky přístupu Leader včetně jeho začlenění a vývoje v podmínkách České republiky. Tento cíl lze vymezit do několika subcílů:

- teoretické vymezení samotného pojmu Leader a charakteristika principů, dle kterých přístup Leader pracuje
- historie přístupu Leader od iniciativy Leader I až do současného podoby Leader 2007-2013
- přístup Leader v podmínkách České republiky – historie, vývoj, budoucnost.

Cílem praktické části diplomové práce je poskytnutí informací o vybrané místní akční skupině a následné dotazníkové šetření uskutečněné mezi úspěšnými žadateli o dotaci poskytnuté prostřednictvím OSY IV. Programu rozvoje venkova – Leader. V rámci dotazníkového šetření bylo zjišťováno, jak jsou žadatelé spokojeni se spoluprací s místní akční skupinou a možnostmi, které Leader nabízí.

2.2. METODIKA

Za účelem naplnění výše zmíněných cílů byly analyzovány dokumenty zabývající se tématikou přístupu Leader. Především bylo využito tištěných publikací, výročních zpráv či informačních brožur a akčních plánů Ministerstva zemědělství, Ministerstva pro místní rozvoj a Evropské Komise. Jako další zdroje byly využity internetové portály Státního zemědělského a intervenčního fondu, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zemědělství. Pomocí analýzy těchto dokumentů se podařilo přiblížit přístup Leader a získat tak informace o okolnostech, které přispěly k nutnosti vzniku tohoto přístupu, jak se vyvíjel a jaká je jeho současná podoba nejen ve světě, ale i na území České republiky.

Studiem a analýzou dokumentů poskytnutých Místní akční skupinou Lípa pro venkov o.s. byla uvedená MAS charakterizována z hlediska její činnosti, struktury a cílů a následně na základě nastudování žádostí o poskytnutí dotace provedeno dotazníkové šetření mezi těmi

žadatelé, kterým se podařilo svůj projekt obhájit a získat tak finanční prostředky pro svůj záměr. Oproti původnímu zadání došlo v průběhu zpracování praktické části diplomové práce ke změně. Původně plánované strukturované rozhovory s podnikateli byly z časových důvodů nahrazeny dotazníkovým šetřením. Zároveň byl okruh dotazovaných rozšířen o všechny úspěšné žadatele z důvodu získání zpětné vazby ohledně celého procesu podávání žádosti. Dotazníky byly strukturované výběrem z několika možností. Na základě vyhodnocení odpovědí úspěšných žadatelů pomocí programu IBM SPSS Statistics bylo zjištěno, zda je pro žadatele proces podávání žádosti srozumitelný, kde se vyskytují problémy, a zda se v kooperaci s MAS Lípa pro venkov o.s. daří jednotlivé náležitosti či problémy vylepšit, případně úplně odstranit.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Zatímco kolem poloviny minulého století bylo zemědělství základem ekonomiky venkova, dnes tomu tak již není a malí zemědělci často narážejí na obtíže při snaze o udržení nebo rozvoj své činnosti. Na venkovské oblasti je vyvíjen čím dál větší tlak – vzhledem ke stále rostoucím potřebám lidské populace na ně jsou neustále kladeny požadavky na zvýšení zemědělské produkce, které zároveň představují velkou výzvu pro moderní zemědělství. Nicméně model průmyslové zemědělské výroby selhává v zabezpečení rovnovážného venkovského rozvoje jak v Evropě, tak v jiných částech světa. Mechanizované zemědělství a úsilí o produktivitu výrazně snížili počet pracovních míst, která primární sektor nabízí ve venkovských oblastech, přičemž nové aktivity, např. cestovní ruch, zatím tyto ztráty nedokázaly kompenzovat. Ve většině zemí to má za následek vylidňování venkovského prostoru, což vede ke snižování lidských zdrojů nezbytných pro udržitelný rozvoj. Pohled na evropský venkov ukazuje kontrastní situaci: venkovské oblasti, které k městům přiléhají, z blízkosti trhů profitují prostřednictvím nabídky přírodních zdrojů, na druhé straně periferní oblasti a jejich vzdálenost od trhů mají cestu ke službám veřejného sektoru značně komplikovanou. Mezi těmito extrémy funguje většina venkovských oblastí, které se snaží zajistit svým obyvatelům jejich sociální a ekonomické potřeby. Tam, kde dosahují úspěchu, představuje model budoucnosti podpora decentralizace a místní iniciativa spojená se zplnomocněním občanů k vládnutí (Wade, Rinne, 2011). Zásadním smyslem decentralizačních opatření je zlepšení efektivnosti a zvýšení odpovědnosti přenesením rozhodovacích pravomocí blíže k těm, kterých se přijatá opatření týkají. Ve veřejném sektoru lze decentralizační opatření chápat v širším a užším smyslu. V širším smyslu se rozumí přenos stále většího okruhu kompetencí na volené orgány na regionální a lokální úrovni. Hlavním argumentem pro přesun kompetencí je přesvědčení, že regionální a lokální orgány mají k dispozici více informací o potřebách i možnostech rozvoje svých regionů a mají i větší zodpovědnost, protože jsou blíže občanům (Blažek, Uhlíř, 2002). Efektivní samospráva je dnes otevřena partnerství veřejného a soukromého sektoru, založeném na síťování partnerů (Wade, Rinne, 2011). Smyslem tohoto partnerství je realizace významných projektů, na jejichž uskutečnění nemají subjekty veřejného sektoru dostatek zkušeností nebo prostředků, ale disponují například vlastnictvím pozemků, na nichž je možné daný projekt realizovat. Princip

partnerství by měly naplňovat regionální rozvojové programy, jejichž cílem je na základě identifikace slabých a silných stránek příslušného regionu společně formulovat perspektivní vizi rozvoje regionu a koordinovat záměry jednotlivých lokálních aktérů s cílem dosažení stanovené vize. Aktéry jsou myšleny samosprávné orgány, rozvojové agentury, obchodní komora, sdružení podnikatelů, představitelé výzkumných nebo kulturních institucí, příp. regionálních bank, neziskové organizace, občanská sdružení apod. Takto zformulovaná strategie lokálního/regionálního rozvoje umožní místním podnikatelům získat lepší představu o perspektivách regionu, podnikatelských příležitostech a dá jim možnost tuto vizi ovlivnit. Intervence související s identifikováním slabých stránek mohou znamenat zvýšení investic do vzdělání, podporu vzniku institucí na podporu učení, vědy a výzkumu nebo organizací, které podporují a usnadňují vzájemnou komunikaci mezi podniky. Důležitá je také vzájemná komunikace a spolupráce mezi členy nově vzniklých podnikatelských sdružení. V tomto směru může veřejný sektor působit jako iniciátor a podpora spolupráce, ale bez vlastní iniciativy a zájmu soukromých firem pravděpodobně k vzájemně prospěšné spolupráci nedojde. Z toho vyplývá, že nejučelnější jsou investice do lidských zdrojů, vzdělávání a výchovy kvalifikovaných lidí. Další podstatnou roli hraje také kvalitní infrastruktura v podobě podpůrných organizací v regionu. Mezi další oblasti možné intervence patří podpora vytváření příjemného životního prostředí. Snahou veřejného sektoru by mělo být zkvalitňování životních podmínek v místě po všech stránkách (Blažek, Uhlíř, 2011). Venkovské oblasti, které se přiklánějí k tomuto proudu, uplatňují „bottom-up“ přístup, tedy přístup „zdola nahoru“. Odpovědnost za definování cílů, postupů, opatření a projektů, ale také za jejich implementaci, je preferovaný přístup těch politik, které všeobecně OECD kvalifikuje jako „placebased“. Další trendy přinášejí do centra pozornosti problémy, které byly donedávna považovány za vedlejší. Mezi ně se mohou zařadit zájem o životní prostředí, a to v souvislosti s dopady průmyslu, ale také s dopady, způsobené velkou produkcí rostlinné a živočišné výroby. V důsledku toho si státní autority stále více uvědomují, že uvádění trvale udržitelného rozvoje do praxe je otázkou nejen hospodářské politiky, ale i odpovědného užívání přírodních zdrojů a otázkou zajištění rámce samosprávy a procesů, které představují pevný základ pro realizaci opatření a projektů. Při sledování politiky vedoucí k řešení těchto základních problémů si stále větší počet zemí uvědomuje, že základním krokem k obnovení důvěry ve venkovských oblastech je poskytnout obyvatelům možnost

vzít svou budoucnost do vlastních rukou s odpovídající podporou na národní úrovni (Wade, Rinne, 2011). Míra důvěry představuje jednu z nejdůležitějších charakteristik organizace ekonomiky, přičemž upozorňuje, že z hlediska efektivity fungování ekonomiky je žádoucí vysoká míra vzájemné důvěry. Té může být dosaženo opakovanými úspěšnými interakcemi na bázi reciprocity¹ a vzájemné výhodnosti. Ne vždy však mají aktéři na oboustranné důvěře zájem. Nejsou výjimkou regiony, které jsou propojeny sítěmi kontaktů založenými na nedůvěřivosti a vztazích podřízenosti. Existence sítí kontaktů s různou kvalitou a mírou důvěry vytvářejí kontext, ve kterém se odehrávají ekonomické transakce. Tyto sítě představují vlastní infrastrukturu tržních mechanismů, do kterých je každý aktér určitým způsobem zapojen – „zakořeněn“. Síť kontaktů tak do značné míry předurčuje jeho možnosti. Samotná důvěra a spolupráce mezi firmami a dalšími aktéry v regionu ale nemusí nutně znamenat cestu k úspěchu kvůli možné absenci potřebných dovedností a nápadů, které by se mohly pomocí sítí šířit (Blažek, Uhlíř, 2011).

Vzhledem k tomu, že přístup Leader mobilizuje a spojuje různé činitele venkova a zahrnuje do místního rozvoje značné množství soukromých zdrojů a dobrovolných prací, je obecně považován za jednu z nejučinnějších metod rozvoje venkova. V porovnání s řadou jiných programů je nákladově efektivnější, použitelný na území malých oblastí, kde jsou výsledky lépe viditelné a měřitelné, a směřuje k novým trendům vládnutí založeným na decentralizaci a místní iniciativě. Celá tato filozofie vznikala více než 15 let v rámci tří evropských programů, které se snaží podnítit místní iniciativu pomocí partnerství mezi místní správou a občanskou společností. Ačkoli tento model již prokázal svou účinnost v mnoha zemích, jedná se o kontinuální proces, který je zapotřebí neustále zlepšovat. Z tohoto důvodu se ukazuje jako velmi užitečné srovnávat různé země a jejich zkušenosti a snažit se tak upevnit tento proces prostřednictvím vzájemného učení, vyvozování závěrů a předávání znalostí méně rozvinutým zemím (Wade, Rinne, 2011). Je však zřejmé, že konkrétní formy organizace jednotlivých regionů se navzájem odlišují. Existují však i některé obecné principy, které se v jednotlivých regionech opakují a lze je tak považovat za jeden z předpokladů úspěchu regionální ekonomiky (Blažek, Uhlíř, 2011). V podstatě se jedná o způsob, jakým je možné zachovat životaschopnou krajinu za současného vytváření pracovních míst a nabídnout slušnou kvalitu života jeho obyvatelům. Z tohoto důvodu je

---

¹ vzájemnost, vzájemný vztah nebo zvýhodnění (ABZ, 2005-2006)

přenos know-how získaného od založení přístupu Leader a místních akčních skupin velmi žádoucí jako součást budoucích programů rozvojové pomoci (Wade, Rinne, 2011). Dá se říci, že těmito principy jsou aglomerace většího počtu obdobně zaměřených firem, které si sice navzájem v určité míře konkurují, ale současně mezi nimi dochází k jisté formě spolupráce. Výsledkem zpravidla bývá vyšší míra inovací, která pramení z intenzivnější výměny informací a dovedností vázaných na oborovou specializaci místních firem. Pro rozvoj a vznik inovací je velice důležitá také kvalita sítí kontaktů. Odlišné předpoklady pro rozvoj a vznik inovací jsou pak vytvářeny na základě její rozdílnosti u různých aktérů a firem v regionu a na postavení konkrétního regionu nebo podniku v existující soustavě či hierarchii sítí. Výsledkem teoretických debat z první poloviny 90. let 20. století byla shoda v tom, že zdrojem konkurenceschopnosti pro 21. století jsou vědomosti, schopnost učit se a vytvářet kulturní klima, které napomáhá inovacím a novým způsobům interpretace reality. Konkurenceschopnost je pak chápána jako konkurence založená na neustálých inovacích, nových formách kombinace znalostí a schopnosti vytvářet nové výrobky a služby. Znalosti jsou považovány za nejstrategičtější „surovinu“ a učení za rozhodující proces z hlediska trvale udržitelné konkurenceschopnosti (Blažek, Uhlíř, 2011). Význam inovací pro konkurenceschopnost a prosperitu je nesporný. Regionální rozdíly v tvorbě inovací jsou podle Maillata způsobeny nejen rozdílnou oborovou strukturou regionálních ekonomik ale i rozdíly ve velikostní struktuře firem a zejména mírou autonomie firem (samostatné firmy nebo ústředí firem na jedné straně versus pobočné závody na straně druhé) (Blažek, Uhlíř 2002). Např. koncept regionálních inovačních systémů je jak analytickým rámcem pro výzkum konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti jednotlivých regionů, tak i nástrojem využitelným pro systematickou podporu procesu učení v daném regionu. Základní myšlenkou konceptu je, že cílená podpora konkurenceschopnosti a upgradingu firem pomocí regionálních inovačních systémů, je podstatným doplňkem existujících spontánních, resp. i náhodných synergických efektů² vyplývajících z aglomeračních výhod. Klíčovým argumentem konceptu je přesvědčení, že vzájemná blízkost mezi aktéry velmi usnadňuje tvoření, získávání, akumulaci a využití znalostí, a to díky existenci sítí mezi firmami, četných vztahů na úrovni jedinců, specifického procesu učení v daném regionu a

---

² efekt spolupůsobení, součinnosti více činitelů, který je však kvantitativně či kvalitativně jiný než jejich prostý součet (ABZ, 2005-2006)

specifických znalostí, a to vše zasazené v konkrétním sociálním kontextu. Tödting a Trippel uvádí, že přístup založený na konceptu inovačního systému by měl být chápán jako evoluční, nelineární a interaktivní proces, který vyžaduje intenzivní komunikaci a spolupráci mezi různými aktéry, a to jak v rámci firem a dalších institucí, tak i mezi firmami a dalšími organizacemi (univerzity a vzdělávací instituce, inovační centra, finanční instituce, podnikatelská sdružení, vládní agentury apod.) Ruku v ruce se specializací se zároveň rozvíjí fungování a přínos místních specializovaných institucí, které dále podporují inovaci a spolupráci. Síť kontaktů a těsných vazeb mezi podniky a organizacemi v regionu zvyšují schopnost podniků mobilizovat zdroje a informace a pružněji reagovat na změny (Blažek, Uhlíř, 2011).

3.1. PŘÍSTUP LEADER

Životaschopnost jednotlivých venkovských oblastí členských zemí je ovlivňována celou řadou problémů, jako stárnutí populace, odliv obyvatelstva, nedostatek pracovních příležitostí, omezená dostupnost služeb aj. Jednou z významných forem pro podporu rozvoje venkova se stal přístup Leader (Pělucha a kol., 2006).

Leader, zkratka z francouzského „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, v překladu „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“, je iniciativou Evropské unie, která začala již v roce 1991. Cílem přístupu Leader je intenzivní podpora rozvoje venkova především prostřednictvím místních obyvatel a dalších socioekonomických subjektů, kterým je tak dána možnost se aktivně podílet na formování vlastní budoucnosti.

Hlavní principy, dle kterých se přístup Leader řídí, jsou ukotvené v nařízení Rady (ES) č.1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), článku 61 (Ministerstvo zemědělství, 2009) – Vymezení přístupu Leader. Vymezeno je zde sedm následujících principů:

1. strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určená pro řádně vymezená subregionální venkovská území
2. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (MAS – místní akční skupina)
3. přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží MAS, tzv. přístup „bottom-up“

4. více odvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství
5. uplatňování inovačních přístupů
6. provádění projektů spolupráce
7. vytváření sítí místních partnerství (Nařízení Rady č.1698/2005, 2005).

ad. 1) První ze 7 principů zahrnuje definování rozvojové politiky na základě vlastní situace oblasti a jejích silných a slabých stránek. Oblastí je zde myšlena venkovská jednotka charakterizována vnitřní sociální soudržností, společnou historií a tradicemi nebo smyslem pro společnou identitu. Vědomí tohoto přístupu stále roste, na úrovni místní akční skupiny přispěl tento přístup k lepšímu ztotožnění se venkovských aktérů s územím.

ad. 2) MAS, seskupení veřejných a soukromých aktérů sjednocených partnerstvím má jako jeden z cílů určit společnou strategii a místní akční plán pro rozvoj dané oblasti.

ad. 3) Cílem tzv. přístupu zdola, který je ze všech uvedených přístupů nejvýraznější, je dosáhnout zapojení místních účastníků, včetně místní populace, hospodářských a sociálních zájmových skupin a zástupců veřejných a soukromých institucí (Evropská komise, 2007).

Před počátkem 90. let byly vyzkoušeny různé přístupy, které se v hlavní míře soustředily na zemědělce a byly zaměřeny na strukturální změny v rámci zemědělství. Tyto přístupy řízení byly orientovány směrem „shora dolů“. O finanční podpoře se rozhodovalo na vnitrostátní či regionální úrovni a zúčastnění nebyli podporováni z hlediska rozvoje takových dovedností, které by je vedly k tvůrčímu budování budoucnosti vlastních oblastí. Přístup Leader svým přístupem „zdola nahoru“ ukázal novou a inovativní cestu, jak rozšiřovat příležitosti ve venkovských oblastech (Evropská komise, 2006).

ad. 4) Charakteristickým rysem akcí a projektů, jež jsou obsažené v místních akčních plánech, je jejich vzájemná propojenost a koordinace jako sourodého celku. Prováděné mohou být jak v jednom, tak ve více odvětvích, čímž dochází k propojení aktérů jednotlivých oblastí.

ad. 5) Inovativnost akcí na podporu místních zdrojů novými způsoby, které dokáží zodpovědět otázky problematiky venkovských oblastí či akce, které vytvářejí nový produkt či proces, formy organizace nebo nový trh.

ad. 6) Nedílnou součástí přístupu Leader je spolupráce mezi venkovskými oblastmi na národní i nadnárodní úrovni.

ad. 7) Prostřednictvím jednotlivých partnerství dochází k oběhu a výměně informací o politikách pro rozvoj venkova, osvědčených postupů a inovativních strategií a akcí (Evropská komise, 2007).

V praxi znamená uplatnění těchto principů formulování místní strategie konkrétními lidmi, kteří se zároveň těchto činností zúčastňují. Provádění přístupu Leader na místní úrovni se tak uskutečňuje prostřednictvím zapojení místních subjektů v těch oblastech, ve kterých dosud nebyl uplatňován. V ideálním případě se postupuje dle následujících kroků:

1. budování kapacit – kolektivní činnost, která umožňuje místním účastníkům získávání dovedností a znalostí z oblasti řízení projektů, lidské zdroje, zajištění financí, to vše za pomoci vytváření sítí a komunikačních nástrojů
2. sdružování místních účastníků – sdružování místních účastníků na poradách, veřejných schůzích či seminářích přispívá ke vzniku dalších myšlenek ohledně potřeb dané oblasti
3. analýza území – podrobná analýza území se stanovením jedinečných rysů a klíčových bodů jako základ pro strategii místního rozvoje včetně středně a dlouhodobého pohledu na danou oblast
4. určení stávajících činností/iniciativ – přezkoumání stávajících opatření a iniciativ a rozhodnutí, zda na ně navázat či je nahradit
5. vytváření partnerství – zvyšování povědomí zaměřené na celou komunitu, včetně aktivních skupin, které proces vedou, na základě přístupu „zdola nahoru“, územní analýza a vytvoření místní akční skupiny
6. příprava strategie místního rozvoje – stanovení cílů, definice strategických priorit a pořadí kroků, které mají být učiněny jako základ pro použití MAS (Evropská komise, 2006).

Přístup Leader není souborem pevně stanovených opatření, ale je spíše zaměřen na samotné probuzení rozvoje venkova a jeho zavádění do venkovských společenství. Přístup Leader doslovně neříká, co je třeba udělat, ale poukazuje na to, jak se má postupovat. Na základě zkušeností jednotlivých MAS se ukázalo, že přístup může hrát i důležitou roli v otázce inovací starých postupů a v novém nazírání na řešení problémů venkova. Díky této metodě mohou jednotlivé venkovské oblasti najít nové cesty, jak obstát v konkurenci, zachovat ji, a vytěžit z ní maximum, překonat problémy s nedostatkem pracovních sil, či nedostatečnou úrovní poskytování služeb. Zároveň se snaží do rozvoje zapojit i místní obyvatele, kteří tak mohou vyslovit svůj názor či podpořit myšlenky vzešlé z této metody a tím tak pomoci k rozvoji jednotlivých venkovských území (Evropská komise, 2006).

3.2. HISTORIE PŘÍSTUPU LEADER

Na počátku 90. let 20. století byly v otázce venkova uplatňovány odvětvové přístupy a přístupy „shora-dolů“, které byly zaměřeny spíše na strukturální změnu v rámci zemědělství. Zúčastněným nebyl poskytován takový objem financí, aby se mohly dále vzdělávat, navíc se o podpoře rozhodovalo na vnitrostátní či regionální úrovni, což vedlo ke značné neefektivnosti. Zavedením přístupu „zdola-nahoru“ a zapojením místních společenství se ukázalo jako nová cesta k vytvoření jak pracovních, tak podnikatelských příležitostí na venkově.

Historie přístupu Leader sahá do roku 1991, kdy byla zahájena s následujícími cíli:

- posílení rozvojového potenciálu venkovských oblastí
- využití místní iniciativy a dovedností
- podpora osvojení know-how
- šíření know-how do dalších venkovských oblastí (Evropská komise, 2006).

3.2.1. Leader I

Počátkem přístupu Leader se stala iniciativa Leader I, která byla uskutečněna v letech 1991-1994. Byla zavedena pro tehdejší členské státy, tj. Itálii, Francii, Německo, země Beneluxu, Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Španělsko a Portugalsko (Tomšík, 2009). Vzhledem k tomu, že se věnovala specifikům jednotlivých území,

znamena tak začátek nového přístupu k politice rozvoje venkova (Evropská komise, 2000). V rámci rozvojových programů se měly využívat nové metody založené na integrovaném přístupu, díky čemuž postupně docházelo k přehodnocování stávajícího systému přerozdělování podpor pro rozvoj venkova jak na národních, tak na regionálních úrovních.

Mezi hlavní cíle iniciativy Leader I patřilo:

- a) zlepšení rozvojového potenciálu venkovských oblastí prostřednictvím místních iniciativ
- b) podpora nabývání know-how prostřednictvím místního rozvoje
- c) rychlé rozšiřování získaného know-how do dalších venkovských oblastí.

Mezi hlavní specifické prvky iniciativy Leader I bylo zakládání místních akčních skupin (MAS), které byly budovány za účelem efektivního spojení aktérů veřejné i privátní sféry na místní úrovni. Účelem tohoto spojení měla být shoda jednotlivých aktérů na prioritách důležitých pro místní rozvoj a vytváření rozvojové strategie. Rozvoj oblastí byl založen na tzv. místních akčních plánech, které vycházely z analýzy potřeb dané oblasti.

V rámci iniciativy Leader I bylo Komisí vytvořeno 6 opatření:

- 1) Technická asistence pro rozvoj venkova
- 2) Odborné vzdělávání
- 3) Venkovský turismus
- 4) Malé a střední podniky, řemesla a místní služby
- 5) Marketing zemědělských produktů
- 6) Ostatní opatření (Tomšík, 2009).

3.2.2. Leader II

Rozhodnutím Evropské komise byla v letech 1994-1999 iniciována iniciativa Leader II, která byla rozšířením iniciativy Leader I (Evropská komise, 2006). Jeho hlavní prioritou bylo zdůraznění inovačních aspektů v předkládaných projektech (Evropská komise, 2000).

Vzhledem k rozšiřování Evropské unie se iniciativa týkala, včetně 12ti stávajících členských zemí, navíc i Finska, Rakouska a Švédska. Modifikací původního přístupu se

novým cílem stala stimulace inovativních opatření na místní úrovni, a to ve všech oblastech venkovských aktivit. To spočívalo ve zveřejňování dosažených výsledků a asistenci aktérům ve venkovských oblastech jednotlivých členských států. Iniciativa Leader II, se také vyznačovala decentralizovanějším přístupem, Komise s členskými státy projednávala obsahy regionálních a národních programů, do výběru projektů a příjemců již nezasahovala.

Charakteristickými rysy iniciativy byly:

- a) přístup vycházející z dané oblasti
- b) přístup „zdola nahoru“ („bottom – up“)
- c) přístup založený na partnerství
- d) důraz na inovace
- e) integrovaný přístup
- f) vytváření sítí
- g) spolupráce mezi oblastmi

Iniciativa Leader II spočívala ve 4 opatřeních:

- 1) Opatření A: „akvizice kompetencí“ bylo zaměřeno na přípravu místních aktérů, kteří měli být schopni převzít zodpovědnost za místní programy (z celkové částky určené pro iniciativu bylo na toto opatření vyčleněno 3,4%).
- 2) Opatření B: „venkovské inovační programy“ formulované v místním akčním plánu. Na toto opatření byla vynaložena největší část prostředků (92,1%). Obdobně jako u iniciativy Leader I byla kategorizace jednotlivých programů stanovena následovně:
  - technická podpora a rozvoj venkova
  - podpora vzdělávání
  - venkovský turismus
  - malé a střední podniky a venkovské služby
  - využití místního potenciálu a marketing zemědělských, lesnických a rybářských produktů
  - ochrana a zlepšování životního prostředí a životních podmínek.

- 3) Opatření C: „nadmárodní spolupráce“ bylo fakultativním opatřením. Týkalo se spolupráce v rámci společného projektu mezi oblastmi Leader z minimálně dvou států. Byl na něj vyčleněn podíl 0,9% z rozpočtu Leader.
- 4) Opatření D: „Vytváření sítí“ (networking) bylo využíváno pro evaluaci (Tomšík, 2009).

3.2.3. Leader +

Předposledním programem se stala iniciativa Leader+ z let 2000-2006, jejíž hlavním prvkem byla spolupráce. Tou je zde myšlena spolupráce uvnitř jednotlivých venkovských oblastí, dále meziregionální spolupráce, tj. mezi jednotlivými venkovskými oblastmi v rámci jedné země navzájem, a mezi venkovskými oblastmi jednotlivých zemí, a přeshraniční spolupráce (Evropská komise, 2000). Navíc, Leader+ nebyl vymezen pouze cílovým oblastem, ale nově mohl být aplikován ve všech venkovských oblastech na území EU (Tomšík, 2009).

Cílem se stala snaha podpořit strategie pro udržitelný rozvoj určené na podporu experimentování s novými přístupy pro podporu přírodního a kulturního dědictví a posílení a diverzifikaci ekonomického prostředí (Evropská komise, 2007).

Iniciativa Leader+ byla rozdělena na tři oblasti aktivit, tzv. akce:

- Akce 1: podpora integrovaných územních rozvojových strategií pilotního charakteru založených na přístupu zdola
- Akce 2: podpora spolupráce mezi venkovskými oblastmi.
- Akce 3: budování sítí (networking).

Rozvojové strategie MAS se soustředily na oblasti

- a) využití nového know-how a nových technologií pro zajištění konkurenceschopnosti výrobků a služeb ve venkovských oblastech
- b) zlepšování kvality života ve venkovských oblastech
- c) dosažení vyšší přidané hodnoty místních produktů, zejména usnadněním přístupu na trhy pro malé výrobce pomocí společných akcí

- d) co nejlepší využívání přírodních a kulturních zdrojů, včetně zvyšování hodnoty míst v rámci programu Natura 2000³.

Na rozdíl od předchozích programů začal Leader+ využívat i dalších specifických prvků, tj. princip inovace, který byl propojen s principem udržitelnosti, zavedení prioritních témat na evropské úrovni, omezení účasti veřejných aktérů v rozhodovacích orgánech na 50% a zvýšení důrazu na spolupráci mezi venkovskými oblastmi (Tomšík, 2009).

Z hlediska politiky byl Leader zaveden jako „iniciativa Společenství“, která byla financovaná ze strukturálních fondů EU. Během let 1991 – 2006 měly jak členské státy, tak regiony samostatné programy Leader s vlastním financováním. To bylo vyčleněno na úrovni EU (Evropská komise, 2006).

3.2.4. Leader 2007-2013

Nařízení Rady č. 1698/2005 zahrnuje základní pravidla politiky rozvoje venkova na období 2007-2013 a zároveň opatření pro všechny členské státy a regiony. Na toto období musí MAS předložit rozvojovou strategii, buď se může jednat o novou skupinu anebo o tu, která fungovala v rámci iniciativy Leader II nebo Leader +. Přístup Leader se pro roky 2007-2013 stal čtvrtou, horizontální osou programu rozvoje venkova. Podpora poskytovaná v rámci osy Leader je určena:

- k provádění strategií místního rozvoje,
- k provádění projektů spolupráce,
- k provozování místních akčních skupin, získávání dovedností a oživení daného území.

Od svého počátku iniciativa usilovala o to, aby mohla venkovským společenstvím nabídnout co nejlepší způsob, jak zainteresovat místní účastníky na budoucím rozvoji

---

³ soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie s cílem zabezpečení ochrany těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (Ministerstvo životního prostředí, 2008-2012)

jejich oblasti. Vlna zájmu se zvedla jak v zemích Evropské unie, tak v okolních zemích. Tento zájem má někdy dopad i na orgány veřejné správy a politiky na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, především díky svému potenciálu řešit problémy prostřednictvím nových forem partnerství a propojením jednotlivých činností (Evropská komise, 2009).

Od roku 1991 bylo do iniciativ Společenství Leader a současné osy IV fondu EZFRV investováno přibližně 9,75 miliardy EUR. K září 2011 působilo v Evropské unii více než 2200 MAS a díky přístupu Leader došlo k vytvoření sítě venkovských subjektů napříč všemi státy Evropské unie (Evropské hospodářské a sociální společenství, 2011).

Tabulka 1 - Počet MAS a jejich financování v jednotlivých iniciativách

Iniciativa Leader	Počet MAS	Rozloha dotčených oblastí (v km²)	Financování EU (v mil. EUR)
Leader I	217	367 000	442
Leader II	906	1 375 144	1 755
Leader +	893	1 577 386	2 105,1

Zdroj: Evropská komise, 2006

Tabulka 2 - Vývoj programu Leader v rámci Iniciativ společenství

Typ	Období	Způsobitá oblast	Počet oblastí	Rozpočet
Leader I	1991-1994	Cíl 1, Cíl 5b	217	417 mil. Eur
Leader II	1994-1999	Cíl 1, Cíl 5b, Cíl 6	Více než 1000	1 755mil. Eur
Leader +	2000-2006	Všechny venkovské oblasti	Všechny venkovské oblasti	2 020 mil. Eur

Zdroj: Tomšík, 2009

Tabulka 3 - Počet MAS kolektivních institucí v jednotlivých fázích iniciativy Leader

Stát	MAS LEADER I	MAS LEADER II(kolektivní instituce)	MAS LEADER +
Rakousko	-	31(9)	56
Belgie	2	18(0)	20
Německo	13	119(49)	148
Dánsko	1	12(0)	12
Řecko	26	49(7)	40
Španělsko	52	132(1)	146
Finsko	-	22(0)	25
Francie	40	173(1)	140
Irsko	17	34(3)	22
Itálie	31	192(11)	131
Lucembursko	1	2(0)	4
Nizozemsko	1	4(0)	28
Švédsko	-	12(0)	12
Portugalsko	20	48(6)	52
Velká Británie	13	61(8)	57
EU	217	906(92)	893

Zdroj: Tomšík, 2009

3.3. LEADER V ČESKÉ REPUBLICCE

Stejně tak, jako každá země, má i Česká republika svá specifika. Ta jsou dána především historickým vývojem, strukturou sídel, hustotou osídlení, komunikací a charakterem místní ekonomiky. Ve venkovské rovině je to pak socioekonomická struktura populace, která je poznamenána poválečnými změnami, přesídlováním a trendem stárnutím obyvatelstva. Především prohlubování rozdílů mezi venkovskými a městskými oblastmi se stává tlakem a zároveň impulsem k navazování spolupráce obcí v rámci jednotlivých venkovských území (Kratochvíl, Matoušková, 2010).

Změny na venkově ve druhé polovině 20. století, které začaly odchodem českého obyvatelstva ze Sudet a následně II. světovou válkou, zásadně ovlivnily vývoj českého venkova. Citelné změny začaly již v roce 1938, kdy po obsazení pohraničí došlo k vysídlení a odchodu tamního českého obyvatelstva, což v důsledku znamenalo jak narušení sociálních vazeb, tak vztahů v zemědělství. Dalším pokračováním ve vysídlování pohraničí byl odsun německého obyvatelstva po skončení II. světové války, které se týkalo většiny populace, čímž se výrazně snížil počet obyvatel v pohraničí. Dalším zásahem do

českého venkova byla kolektivizace zemědělství v letech 1949 – 1953 a ustanovení nových lídrů, tj. funkcí předsedy JZD či MNV. Po roce 1953 došlo v následku socializace vesnic, zavádění zemědělských strojů a zvětšení rozloh zemědělských honů ke zvýšení produktivity práce. Současně však z venkova odchází poslední generace emigrantů, která směřuje do velkých průmyslových center, především na Ostravsko a Mostecko. V zemědělství tak zůstávají stárnoucí generace. Středisková soustava sídel v období normalizace (1970 – 1989) vedla k postupnému budování nákupních center, kulturních domů a technické infrastruktury. V tomto období se také začalo rozvíjet chataření a chalupaření. Oproti rozvoji ve střediskových obcích však začaly zanikat malé zemědělské provozy v nestřediskových obcích a postupně jsou zde rušeny i další zařízení občanské vybavenosti. Změna socioekonomického prostředí a obnovení obecní samosprávy po pádu komunistického režimu měla za následek prohloubení rozdílů mezi jednotlivými částmi venkova. Hlavní problémy se týkaly především hospodaření s obecním majetkem, snížení počtu ekonomicky aktivních obyvatel v zemědělství, dopravy a podnikání, především maloobchodu (Perlín, Hupková, 2011).

Historie přístupu Leader sahá v České republice do roku 1999, kdy se čeští zástupci prvně setkali se zástupci jiných zemí. Současně v tomto roce vzniklo i tzv. Předvstupní partnerství pro evropský venkov, program PREPARE. Založeno bylo během setkání ve Švédsku skupinou představitelů neziskových organizací jak z členských, tak z kandidátských zemí Evropské unie. Hlavním posláním této organizace je rozvoj občanské společnosti na venkově, důraz tomuto problému přikládá hlavně v nových členských zemích. Zkušenosti jednotlivých zemí a informace se v rámci PREPARE předávají formou „cestovních workshopů“, kdy jednotlivé skupiny navštěvují místa zajímavých projektů a mají tak možnosti diskutovat přímo s jejich hlavními tvůrci. Představitelem PREPARE v České republice je občanské sdružení Omega Liberec, která na podzim roku 2002 zahájila přípravu regionálních workshopů. Ty se poté následující rok uskutečnily v Olomouci, Plzni a Hradci Králové. Na základě těchto workshopů a zjištění potřeby celostátní organizace nebo sítě, která by hájila zájmy venkova, se v roce 2003 v Praze uskutečnil národní workshop. Setkali se zde zástupci neziskových organizací, státní správy a samosprávy, i podnikatelského sektoru. Výsledkem tohoto setkání byl mimo jiné i návrh uplatňovat v České republice principy přístupu Leader (Čepelka, 2003).

Prvním dotačním programem, který Česká republika v rámci přípravy na vstup do Evropské unie a zároveň při zavádění společné zemědělské politiky začala využívat, byl program SAPARD, Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova. Ten mohla využívat v letech 2000 – 2006, maximálně však do konkrétního data vstupu země do EU (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009-2010). Tento program je zaměřený na pomoc kandidátským zemím při přípravě na členství v EU, poskytnutí podpory k domácím finančním zdrojům a zároveň pomáhá při osvojení zásad strukturální politiky. Mezi hlavní priority plánu SAPARD v oblasti rozvoje venkova lze zařadit:

- vyřešení prioritních problémů trvale udržitelného přizpůsobení venkovských oblastí
- zvýšení rozmanitosti venkovských aktivit a alternativních zdrojů příjmů (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2000).

Přístup Leader se tak v České republice začal intenzivně rozšiřovat v letech 2003-2006, což bylo ovlivněno především Programem obnovy venkova, který byl realizován v letech 1991-2006 (Ministerstvo zemědělství, 2009). Program obnovy venkova byl zajišťován Ministerstvem pro místní rozvoj jako součást regionální politiky. Zajišťoval realizaci Programu obnovy vesnice, který byl přijat vládou České republiky dne 29. května 1991. Hlavním zaměřením programu byla participace občanů na obnově vesnice, rozvoje podnikání a péče o krajinu (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2004).

V souvislosti s tímto programem u nás již od roku 2002 začaly vznikat první Místní akční skupiny (MAS). Ty se nadále mohly rozvíjet s pomocí Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ v letech 2004-2006. Jeho součástí bylo také podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova, známé jako Leader+, který vycházel z iniciativy EU Leader. Program, který byl určen venkovským oblastem, si kladl za cíl podněcovat a podporovat subjekty na místní úrovni k úvahám, které by podnítily další rozvoj daného území z hlediska dlouhodobé perspektivy. Podněty by tak měly vést ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, přispět k najetí nových způsobů zhodnocení a podpory přírodního a kulturního dědictví, s čímž souvisí i neustálé a cílené zlepšování kvality životního prostředí. Celkově by se tak mělo dospět i k posílení ekonomického potenciálu daného venkovského území (Ministerstvo zemědělství, 2007). Současně byl v roce 2004 spuštěn program Leader ČR, který byl financován výhradně ze státního rozpočtu České republiky. Program byl tedy národního charakteru, jehož záštitu převzalo Ministerstvo zemědělství České republiky. Program byl v letech 2004-2008 vypisován jako roční

dotační program Ministerstva zemědělství (Ministerstvo zemědělství, 2009-2011). Leader ČR vychází z předpokladu, že rozvoj venkova neznamena pouze zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství.

Strategie – záměry jednotlivých MAS byly tvořeny na základě nebo v návaznosti na strategie širších území nebo svazků obcí, na jejichž území MAS vznikla. Některé z nich uspěly v každém roce. (Ministerstvo zemědělství, 2006)

Tabulka 4 - Leader ČR 2004-2006

Rok	Podpora ze státního rozpočtu (mil. Kč)	Počet přihlášených MAS	Počet MAS vybraných pro realizaci místní strategie
2004	77	31	16
2005	70	41	21
2006	70	64	23

Zdroj: Ministerstvo zemědělství, 2007

V současné době je realizován Leader 2007-2013, který je součástí Programu rozvoje venkova (PRV) pod záštitou Ministerstva zemědělství české republiky. Tento nástroj pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, byl schválen 23. května 2007 Výborem pro rozvoj venkova Evropské Komise (Ministerstvo zemědělství, 2012).

3.3.1. Program rozvoje venkova

„Do roku 2013 se změní tvář venkova České republiky a jeho hospodářská struktura v míře vedoucí k výraznému zlepšení životního prostředí, životní úrovně a životních podmínek jeho obyvatel, k posílení nových oborů a diverzifikaci ekonomických aktivit zemědělství, lesního a vodního hospodářství, cestovního ruchu a dalších odvětví zabezpečujících hospodářskou a společnou stabilitu venkova a k dosažení úrovně srovnatelné s venkovskými regiony vyspělých zemí Evropské unie. Komparativní výhody

života na venkově zvýší atraktivitu venkova pro bydlení, práci a podnikání“ (Ministerstvo zemědělství ČR, 2006).

Program rozvoje venkova vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Jednotlivé strategie PRV jsou definovány a blíže specifikovány v nařízení Rady (ES) 1698/2005, článku 15 (Státní zemědělský intervenční fond, 2000-2012). Obsahem tohoto článku je vymezení působnosti EZFRV v členských státech EU prostřednictvím již zmiňovaného Programu pro rozvoj venkova, a to v rámci let 2007 – 2013. Členské státy mohou na základě tohoto nařízení předkládat buď jeden program pro celé území a nebo soubor regionálních programů. Ty státy, které k realizaci předkládají regionální programy, mohou předkládat i celostátní rámec, jenž musí obsahovat prvky společné pro tyto programy (Nařízení Rady č.1698/2005, 2005).

Existence a realizace Národního strategického plánu rozvoje venkova má za cíl přiblížit Českou republiku směrem k požadavkům rozvoje společného trhu v rámci EU. Do plánu se promítá jak Lisabonská smlouva (plnění v oblastech trhu práce, udržitelného rozvoje, vnitřního trhu a podnikatelské prostředí, společnosti založené na znalostech), tak Göteborgská strategie (trvale udržitelné systémy, pracovní místa, Kjótský protokol) a je v souladu se základními národními strategickými dokumenty (Strategie regionálního rozvoje ČR, Státní politika životního prostředí ČR 2004-2010). Tento strategický plán by měl podpořit příliv finanční podpory a investorů do zemědělství, lesnictví, potravinářského průmyslu, dřevozpracujícího průmyslu a také do venkovských oblastí (Ministerstvo zemědělství ČR, 2006).

Česká republika chce prostřednictvím realizace tohoto strategického plánu dosáhnout, aby se vize českého venkova skutečně naplnila. Z toho důvodu si stanovuje i globální cíl v podobě tří dimenzí:

- prosperující ekonomika (konkurenceschopnost hospodaření)
- kvalitní životní prostředí
- dobré pracovní uplatnění obyvatel venkova, obecně tedy:

“Rozvoj venkovského prostoru České republiky založit na dodržování principů udržitelného rozvoje, systematickém zlepšování stavu životního prostředí, péči o přírodu a krajinu a snižování negativních vlivů intenzivního zemědělského a lesního hospodaření.

Vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních zemědělských a potravinářských komoditách s přednostní orientací na kvalitní potraviny, zvýšit podíl produkce uplatnitelné na zahraničních trzích a zvýšit HDP na obyvatele a příjmy venkovského obyvatelstva. Rozšiřovat a diverzifikovat ekonomické aktivity ve venkovském prostoru České republiky vedoucí k rozvoji podnikání, tvorbě nových pracovních míst, hospodářskému růstu, a ke snížení míry nezaměstnanosti na venkově. Posílit tak sounáležitost obyvatel na venkově a stabilizovat jeho společenskou strukturu“ (Ministerstvo zemědělství ČR, 2006).

Program rozvoje venkova se skládá ze 4 os, které jsou dále rozpracovány do jednotlivých priorit:

- 1) OSA I. – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
  - minimální povinné priority EU: přenos znalostí, modernizace, inovace a kvalita v celém potravinovém řetězci a v prioritních sektorech pro investice do fyzického a lidského kapitálu

- 2) OSA II. – Zlepšení životního prostředí a krajiny
  - minimální povinné priority EU: biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajin

- 3) OSA III. – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
  - minimální povinné priority EU: zastřešující priorita tvorba pracovních příležitostí a podmínky růstu

- 4) OSA IV. – LEADER
  - minimální povinné priority EU: příspěvek k prioritám os I, II, III a horizontální priorita zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkovských oblastí (Pěluha a kol., 2006).

OSA IV. – LEADER

Hlavním cílem Osy IV. se stala realizace strategického plánu Leader (SPL), který má pomoci místním obyvatelům vypracovat strategii rozvoje území a podpořit projekty pro jeho rozvoj (Ministerstvo zemědělství, 2012).

V této ose, která prochází napříč všemi ostatními osami a metodicky navazuje na Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a jeho podopatření 2.1.4 (podopatření typu Leader), jsou klíčové celkem 2 priority:

- 1) Implementace místní rozvojové strategie (90% z osy)
- 2) Realizace projektů spolupráce (10% z osy).

Priority se dále dělí na 3 opatření, pod první prioritu spadají opatření 2, pod prioritu druhou jedno.

- 1) IV.1.1. – Místní akční skupina (MAS) – využívá dotaci na činnosti, které souvisí se zajištěním realizace Strategického plánu Leader (provoz, administrativa, poradenství).
- 2) IV.1.2. – Realizace místní rozvojové strategie – podpora projektů, které jsou v souladu se Strategickým plánem Leader dané MAS a Programem rozvoje venkova.
- 3) IV.2.1. – Realizace projektů spolupráce – dotace na projekty spolupráce mezi MAS v rámci členských států a na území třetích zemí za pomoci využití příkladů nejlepší praxe (Pělucha a kol., 2006).

Finanční rámec Programu rozvoje venkova

Česká republika předkládá jeden Program rozvoje venkova, který je vymezen pro celé území ČR kromě hlavního města Prahy (městský region a region soudržnosti Praha spadá do území cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, uplatňují se zde pouze agroenvironmentální opatření – potřeba péče o životní prostředí, která může být prováděna na celém území členského státu). Celkem je pro osu IV Leader vymezeno 25 138 449, 59 mil. Euro, z toho z EZFRV 20 110 759,67 mil. Euro, a Česká republika

dotuje částkou 5 027 689,92 mil. Euro (Ministerstvo zemědělství České republiky, 2006). Pro veřejnou podporu osy Leader platí rámec, kdy je 80% dotací hrazeno z Evropské unie a 20% z národních zdrojů (Pělucha a kol., 2006).

3.3.2. Celostátní síť pro venkov

Na základě členství v EU, měla Česká republika (stejně tak jako ostatní členové EU 27) povinna do 31. 12. 2008 zřídit Celostátní síť pro venkov, a to v souladu s nařízením Komise (ES) č.1974/2006 ze dne 15. prosince 2006 (Ministerstvo zemědělství, 2009). Tímto nařízením jsou stanovena podrobná pravidla pro použití nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) (Nařízení Komise č. 1974/2006, 2006). Činnost Celostátní sítě pro venkov, jejímž zřizovatelem se stalo Ministerstvo zemědělství ČR, byla zahájena k 11. listopadu 2008 a je podřízena Evropské síti pro rozvoj venkova (Ministerstvo zemědělství, 2009-2011). Činnost Evropské sítě pro rozvoj venkova spočívá hlavně v plnění následujících úkolů (plnění těchto úkolů na úrovni České republiky zajišťuje Celostátní síť pro venkov):

- sběr a zpracování informací
- budování sítí
- výměna informací o nejefektivnějších nástrojích a praktikách rozvoje venkova
- poskytnutí technické podpory pro evropskou i národní spolupráci
- výměna zkušeností v rámci programů Leader (Ministerstvo zemědělství České republiky, 2006).

Mezi hlavní cíle Celostátní sítě pro venkov patří:

- seskupit organizace a státní správu zapojenou do podpory rozvoje venkova a zemědělství – stabilizace venkovských oblastí, předávání zkušeností a zlepšení spolupráce mezi státní správou a aktivními subjekty v rámci venkovských oblastí
- vytváření vhodných podmínek pro partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem – koordinace informačních toků mezi místní, regionální a národní úrovní, výměna zkušeností, čímž dojde ke zvýšení kvality života a prestiže českého venkova v Evropě

- podpora implementace a hodnocení PRV a zemědělství sdružením expertů – výměna odborných materiálů a informací v rámci jednotlivých tematických pracovních skupin
- sběr informací a údajů o nejlepší praxi – včetně praxe špatné, čímž se proces učení aktérů, kteří působí ve venkovském prostoru, stává efektivnější a dochází k rozvoji Sítě samotné
- organizace seminářů, setkání a pracovních sekcí týkajících se subjektů podílejících se na rozvoji venkova a zemědělství – podpora vzdělanosti jednotlivých aktérů
- vytvoření databáze expertů a poradců včetně systému certifikace poradců pro venkov a zemědělství osy III a IV PRV – komplexní poradenský systém a jeho napojení na databázi poradců pro osy I a II PRV
- zastávání funkce komunikačního a marketingového nástroje PRV – informační systém zahrnuje internetový portál na stránkách MZE, publikační činnosti, vydávání propagačních materiálů, informačního zpravodaje a další propagační činnosti
- zajištění a zpracování informací pro potřeby Evropské sítě pro rozvoj venkova (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009).

3.3.3. Místní akční skupina

Místní akční skupina (MAS), z anglického Local Action Group (LAG), je základním nástrojem přístupu Leader. Jednotlivé MAS sdružují občany, neziskové subjekty, podnikatele, ale i zástupce veřejné správy, kteří se podílejí na rozvoji venkova, formulují své strategie a ty se pak snaží pomocí projektů a získané finanční podpory realizovat a přispět tak k podpoření místní ekonomiky, rozvoji služeb a celkově oživení venkovského života (Pelcl a kol., 2008). Rozvojová strategie je základním dokumentem, který zakotvuje všechny zvláštnosti území, tj. geografické, ekonomické a kulturní, což napomáhá ke stanovení dalšího vývoje pro rozvoj dané oblasti. Tato strategie by měla být zpracována za účasti co nejširší veřejnosti a zároveň akceptovat nejen potřeby, ale určit i hranice jednotlivých možností území (Pělucha a kol., 2006).

Daná podpora má vést především k využívání know-how a nových technologií tak, aby se zajistilo zvýšení konkurenceschopnosti místních produktů a služeb, a vznikali tak

nové možnosti i pro začínající podnikatele. To souvisí i se zlepšením kvality života venkovských obyvatel a celkově lepší dostupností služeb na vyšší úrovni. Obě strategie, které MAS připravuje a realizuje, ať Územní strategie rozvoje venkova či Strategický plán Leader, mají vést i k efektivnímu využívání kulturního dědictví, snažit se o zachování jedinečnosti historických staveb či přírodních oblastí, regulovat počty návštěvníků, a v této oblasti je i vzdělávat (Státní zemědělský intervenční fond, 2000-2012).

Základní parametry MAS

- geograficky homogenní území
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000
- hustota obyvatel do 150 obyv. /km²
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50%, druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací
- MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost, občanské sdružení nebo zájmové sdružení právnických osob
- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo nebo v něm působit
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u Ministerstva vnitra České republiky
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS
- MAS musí fungovat dle přístupu Leader (Ministerstvo zemědělství, 2009-2011).

Vzhledem k tomu, že MAS soustřeďují lidské i finanční zdroje, sdružují místní účastníky do společných projektů a různorodých akcí, dále pak vytvářejí vhodné podmínky pro sdílení zkušeností jednotlivých venkovských subjektů a snaží se pomoci při procesu přizpůsobení se na nové změny, je předpokladem, že budou celkově přispívat k udržitelnému rozvoji venkova (Evropská komise, 2006).

Mezi základní činnosti, které MAS zajišťují, patří především příprava a realizace přístupu Leader, informační a osvětová činnost pro žadatele o podporu a veřejnost, vyhlásování výzev k podávání žádostí a administrativní činnosti s tím spojené, tj. příjem žádostí, administrace, hodnocení, výběr projektů a jejich monitoring a kontrola v průběhu

realizace. Důležitou činností je zároveň vzdělávání zaměstnanců MAS a budování vlastních schopností (Pělucha a kol., 2006).

Pro programové období 2007 – 2013 bylo k realizaci svých strategií vybráno celkem 112 MAS, které do roku 2013 obdrží podporu ve výši 4,5 mld. Kč (Krist, 2011). Zdroje získávají MAS také z příspěvků členů a sponzorských darů, grantů, dotací a půjček, příp. z vlastní vedlejší hospodářské činnosti (Pělucha a kol., 2006).

3.3.4. Národní síť Místních akčních skupin České republiky

Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o. s. byla založena v roce 2007 s cílem podporovat činnost jednotlivých MAS, rozvíjet jejich vzájemnou spolupráci a zajistit tak předávání informací a zkušeností.

Národní síť MAS České republiky navazuje na neformální sdružení místních akčních skupin Národní sítě pro rozvoj venkova (NSPRV) z roku 2005.

Cíli Národní sítě MAS ČR jsou:

- Zlepšení kvality života na venkově
- Zajištění přenosu poznatků a zkušeností mezi členy sítě a na úrovni spolupráce mezi členskými zeměmi EU a jejich MAS
- Podpora spolupráce s těmi zeměmi EU, které chtějí ve svém venkovském prostoru použít přístup Leader

Podpora jednotlivých Místních akčních skupin České republiky probíhá na základě zastupování a reprezentace Místních akčních skupin při jednání se státními a profesními orgány, vytváření prostředí pro spolupráci a vzájemnou pomoc a především sdílení zkušeností dobré, ale i špatné praxe. Základem v propagaci je i tlak na veřejnou správu a vzdělávání tamních úředníků, s čímž je spojeno porozumění a aplikace principů „zdola nahoru“. Díky spolupráci s dalšími institucemi venkovského sektoru podporuje a rozvíjí spolupráci a partnerství obyvatel venkova a zemědělců. Národní síť místních akčních skupin České republiky je kromě jiného od počátku svého vzniku v kontaktu s Evropskou asociací LEADER pro rozvoj venkova, ELARDem a dalšími organizacemi podobného typu v Evropě (Národní síť místních akčních skupin České republiky, 2012).

3.3.5. Budoucnost přístupu Leader v České republice

Pro další období, tj. 2014-2020 byl jako podnět k diskuzi o budoucnosti iniciativy Leader v České republice Národní sítí Místních akčních skupin České republiky zveřejněn Národní strategický plán Leader 2014+.

V tomto období je navrhováno, aby se přístup Leader rozšířil do všech operačních programů, které budou své cíle realizovat ve venkovském prostoru. Svoji úlohu zde hraje i MAS, která má být nedílnou součástí všech těchto programů. Ke stávajícím 112 podpořeným MAS by se připojilo zhruba 40 MAS, které v předchozím období nebyly podpořeny a ty, které byly nově založeny. Celkem se počítá s počtem až 150 MAS. Strategický plán si klade za cíl zlepšení zacílení a zvýšení efektivity využívání zdrojů pro rozvoj venkovského prostoru pomocí:

- širšího zapojení metody Leader
- zapojením fondů pro rozvoj venkova a zemědělství, kohezních a sociálních fondů a dalších fondů jak na národní, tak komunitární úrovni.

Využívání výše zmíněných zdrojů by mělo přinést a zajistit nové příležitosti pro různé typy příjemců podpory na venkově a zajistit tak přístup obyvatel venkova k civilizačním výhodám i adekvátní podmínky pro udržitelný rozvoj a život.

Nově se navrhuje rozšířit kompetence MAS do oblastí sociální péče, sportu a tělovýchovy, vzdělávání, využití přírodního a kulturního dědictví aj., tedy do těch oblastí, které v současném Programu rozvoje venkova nejsou obsaženy. Tím nově vznikne pět prioritních Os:

- 1) Člověk a společnost na venkově – cílem této osy je zlepšování podmínek pro zdravý a spokojený život na venkově, především pomocí etické výchovy, zlepšováním a rozvojem sociálních služeb a pomoci znevýhodněným obyvatelům se začleněním, zlepšováním životního stylu a zdraví populace, přizpůsobení politiky a služby demografickému vývoji a podpoření mezigenerační a rodinné soudržnosti prostřednictvím zvýšení kvality života ve stáří a podpoření rodin v realizaci rodičovství.
- 2) Ekonomika venkova – podpoření dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu, živností, zemědělství, služeb) především pomocí

podpor malému a střednímu podnikání a soukromé iniciativy, dalším cílem je pak zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a materiálové efektivity hospodářství.

- 3) Rozvoj území venkova – mezi priority této osy se řadí upevňování územní soudržnosti (např. pomocí udržitelného rozvoje venkova a posílení vztahů mezi městem a venkovem), zvyšování kvality života a obyvatel rozvojem území, a v neposlední řadě účinnější prosazování strategického a územního plánování.
- 4) Venkovská krajina a přírodní a kulturní dědictví – pestrá a zdravá krajina jako základ druhové pestrosti, odpovědné hospodaření s půdou, lesem a vodami, adaptace na změnu klimatu
- 5) Veřejná správa a efektivní, stabilní a bezpečná společnost – důraz kladen na posilování sociální stability a soudržnosti, efektivní stát, kvalitní veřejnou správu a rozvoj občanského sektoru, dále pak na posilování regionálních a přeshraničních vazeb, síťování proti rizikům i pro využití spolupráce a vzájemné pomoci.

Finanční rámec Leader 2014+

Národní síť MAS ČR navrhuje, aby se již osvědčeným přístupem Leader realizovalo 50% prostředků programu, který odpovídá dnešnímu Programu rozvoje venkova, a aby ostatní operační programy, které plní cíle na venkově obsahovaly zvláštní osu, realizovanou přístupem Leader. V tom případě by na ni vyčlenily zhruba 10-25% prostředků.

Celkový objem prostředků pro finanční rámec let 2014-2020 by měl dosahovat minimálně 105 mld. Kč, což odpovídá částce 35 tis. Kč na každého z 3,15 mil. obyvatel venkova. Průměrná alokace na MAS by tak odpovídala zhruba 700 mil. Kč na programové období 7 let (Krist, 2011).

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. SDRUŽENÍ MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.

Kompaktní celek, který území MAS Lípa pro venkov tvoří, se rozkládá v jihovýchodní části Středočeského kraje – NUTS⁴ II Střední Čechy, na jižní polovině bývalého okresu Kutná Hora s drobným přesahem do okresu Kolín. Převážná část území geomorfologicky spadá k oblasti Českomoravské vrchoviny do celku Hornosázavské pahorkatiny. Jižní hranici tvoří řeka Sázava, středem území pak prochází její rozvodí s Labem. Na severu je ohraničeno správními územími měst Kutná Hora a Čáslav. Na území o rozloze 705 km² žije 31 763 obyvatel s hustotou 43,2 obyvatel/km². Poloha a přírodní podmínky ovlivňují hospodářství tohoto regionu. Z velké části se orientuje na zemědělskou výrobu, zpracování dřeva, potravinářské, oděvní a stavitelské odvětví. Největší zastoupení má sektor služeb a v posledních letech dochází k rozvoji průmyslu. Míra nezaměstnanosti se pohybuje okolo 7%. Pro vytvoření nových pracovních míst se na území nachází několik průmyslových zón, rozhodující je však získání investora. Kvalita místního prostředí má vliv i na chalupaření a rekreační charakter několika oblastí na území MAS. Díky trendům v regionu je zde rozvinuta cykloturistika, vodácká turistika a nově hipoturistika. Překážkou v dalším rozvoji je však absence doprovodných služeb pro cestovní ruch a špatný stav sakrálních památek, venkovských zámečků a tvrzí, přičemž 241 z nich je zapsáno ve Státním seznamu památkově chráněných objektů.

Vzhledem k ekonomickým a sociálním problémům vzniklo v letech 2002 – 2003 na území MAS šest mikroregionů s různými rozvojovými záměry, od vybudování kanalizace, přes plynofikaci, po řešení problematiky odpadů a cestovního ruchu. Tato spolupráce však probíhala jen v rámci jednotlivých sektorů hospodářství.

Na podzim roku 2005 byly plénu na společném jednání zemědělců, lesáků a starostů představeny zásady přístupu Leader a podmínky spolupráce v jejím rámci. Na základě tohoto podnětu vznikl přípravný výbor, jehož úkolem byla příprava valné hromady a jednání s dalšími subjekty v rámci regionu. Ke spolupráci byli vyzváni starostové členských obcí mikroregionů, kteří dále vytipovali vhodné zájemce z řad neziskových organizací. Členy výboru byl vypracován projekt „Založení MAS Lípa pro venkov“ do OP

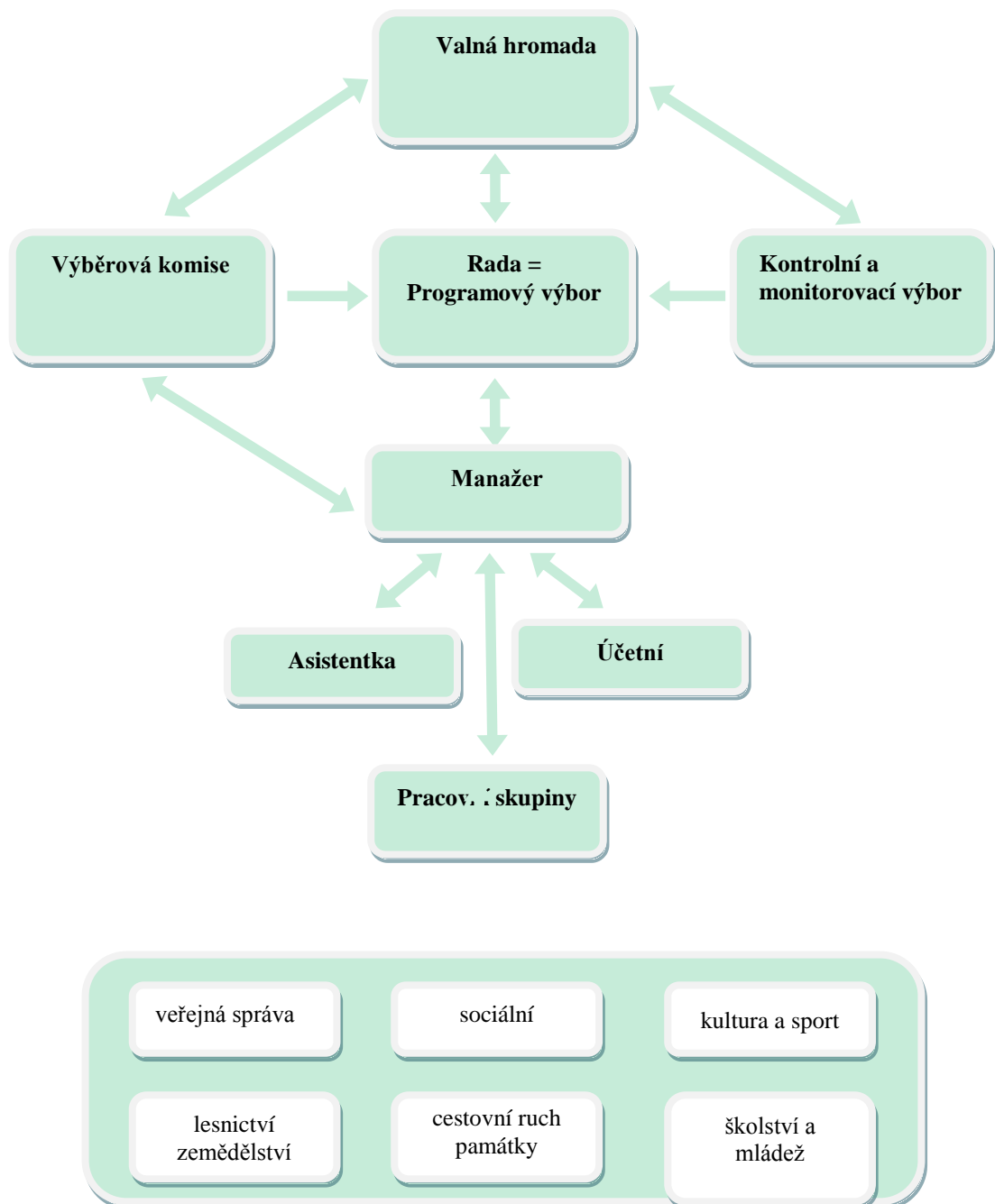
⁴ statistické územní jednotky EU pro účely Evropského statistického úřadu úrovně NUTS 0-NUTS V

Zemědělství v ose 2.1.4 Rozvoj venkova. Ustavující valná hromada se konala 25. června 2006, stejný měsíc byly zaregistrovány i stanovy občanského sdružení na Ministerstvu vnitra České republiky. V této době měla MAS Lípa pro venkov o. s. 54 obcí v pěti mikroregionech (Zbraslavicko a sdružené obce, Posázavský kruh, Uhlířskojanovicko a střední Posázaví, Kutnohorský venkov a Dubina) a 46 členů. V březnu roku 2007 byla na druhé řádné valné hromadě schválena Integrovaná rozvojová strategie „Lípa pro kutnohorský venkov“. Na základě rozvíjející se škály aktivit MAS se členská základna rozrostla na 55 členů a územní působnost na 68 obcí. První zkušenosti s metodou Leader mělo občanské sdružení MAS Lípa pro venkov v letech 2006 – 2007, kdy byl realizován projekt „Založení místní akční skupiny Lípa pro venkov“, kde měla MAS možnost seznámit se a osvojit postupy metody Leader, vyškolit své členy a zaměstnance a ověřit si účetní postupy. Další zkušeností byla příprava záměru v rámci Programu Leader ČR 2007. Záměr, ač nebyl vybrán k realizaci, byl cennou zkušeností pracovníků v přípravě projektu. Záměr byl kriticky zhodnocen pracovníky Ministerstva zemědělství a následně byl přepracován. Řada informací a údajů byla po rozšíření a aktualizaci použita v současném Strategickém plánu Leader 2007 – 2013. Zkušenosti získala MAS i zpracováním žádostí o dotaci EU mimo Leader, a to v programu SAPARD a OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. V minulosti se podílela i na úspěšných projektech okolních měst v rámci SROP Středočeského kraje v osách cestovní ruch a dopravní infrastruktura. Některé školy v regionu využily fondu SOCRATES, prostřednictvím kterého realizovaly společné projekty nebo stáže studentů v zahraničí. MAS se účastní i v projektech meziregionální spolupráce – Středočeská jezdecká stezka – východ a Venkovská tržnice. Do budoucna by se ráda zapojila do aktivit projektu přeshraniční spolupráce „I CAMMINI D'EUROPA“ a přispěla do projektu „Evropská cesta“ osobou sv. Vojtěcha, jehož rodiště se na území MAS Lípa pro venkov o. s. nachází. (Lípa pro venkov, 2007)

4.2. STRUKTURA MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.

Schéma 1 - Struktura MAS Lípa pro venkov o.s.

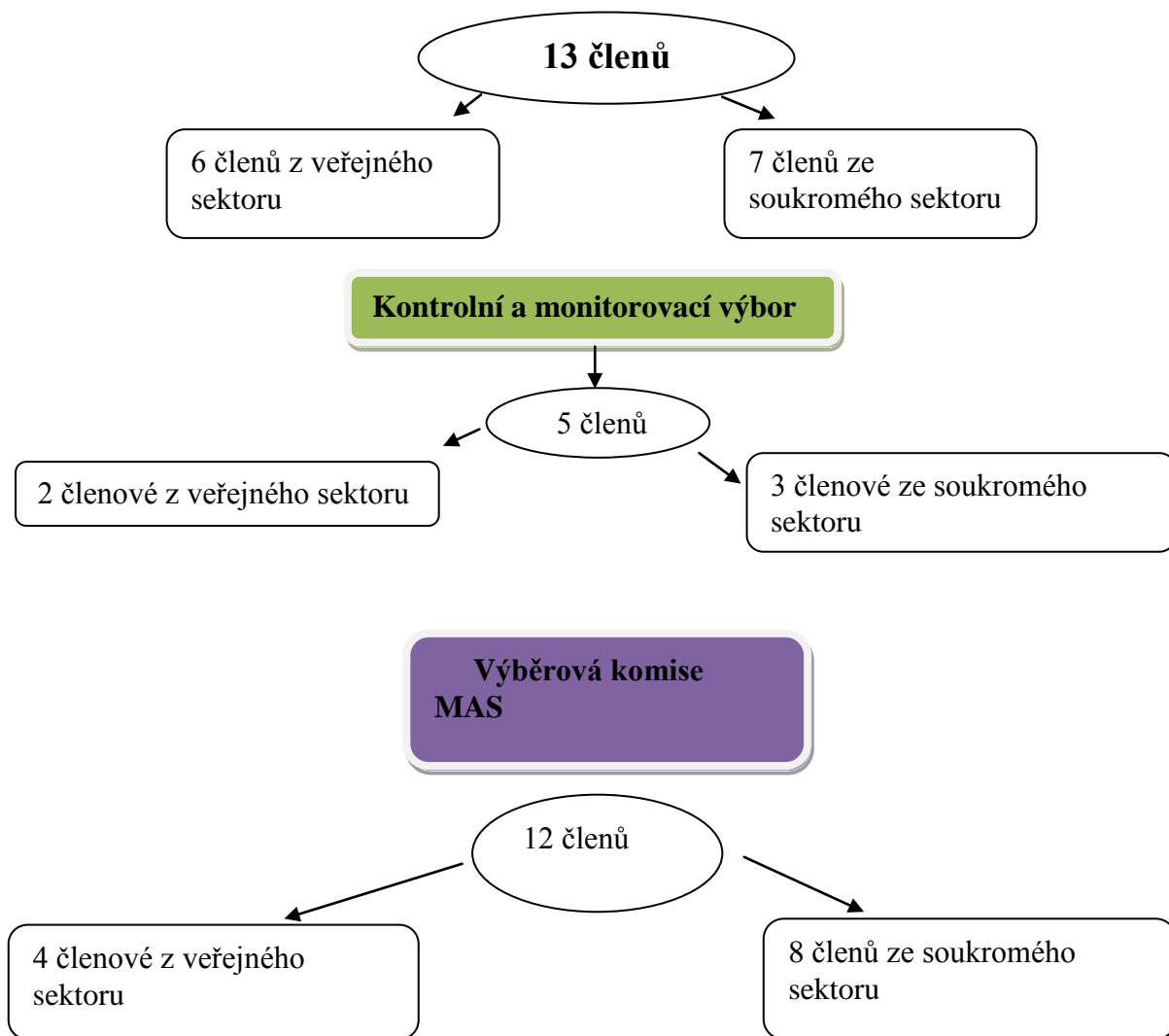
Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

4.3. ORGÁNY MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.

Nejvyšším orgánem občanského sdružení je Valná hromada.

Statutárními zástupci občanského sdružení jsou předseda a místopředseda sdružení.

Schéma 2 - Orgány MAS Lípa pro venkov o.s.

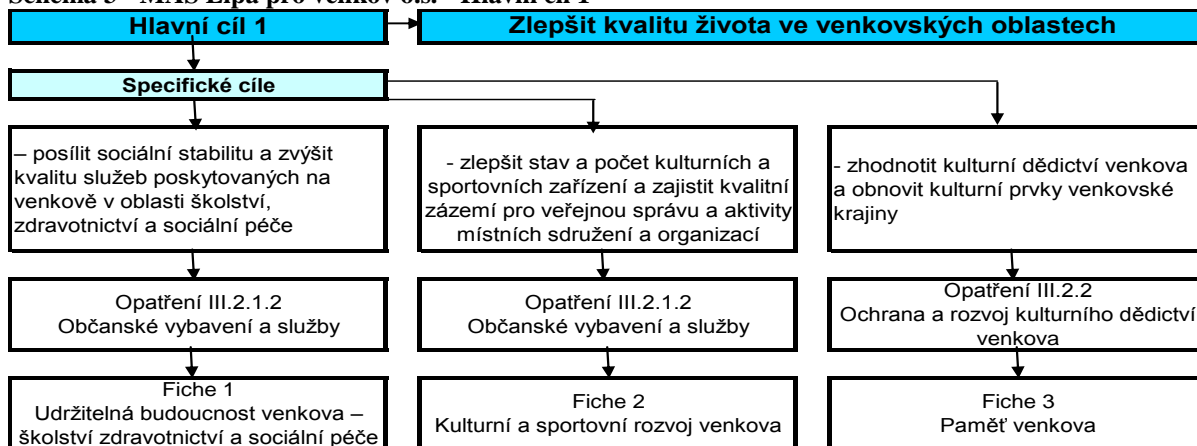

Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

4.4. CÍLE MAS LÍPA PRO VENKOV O.S.

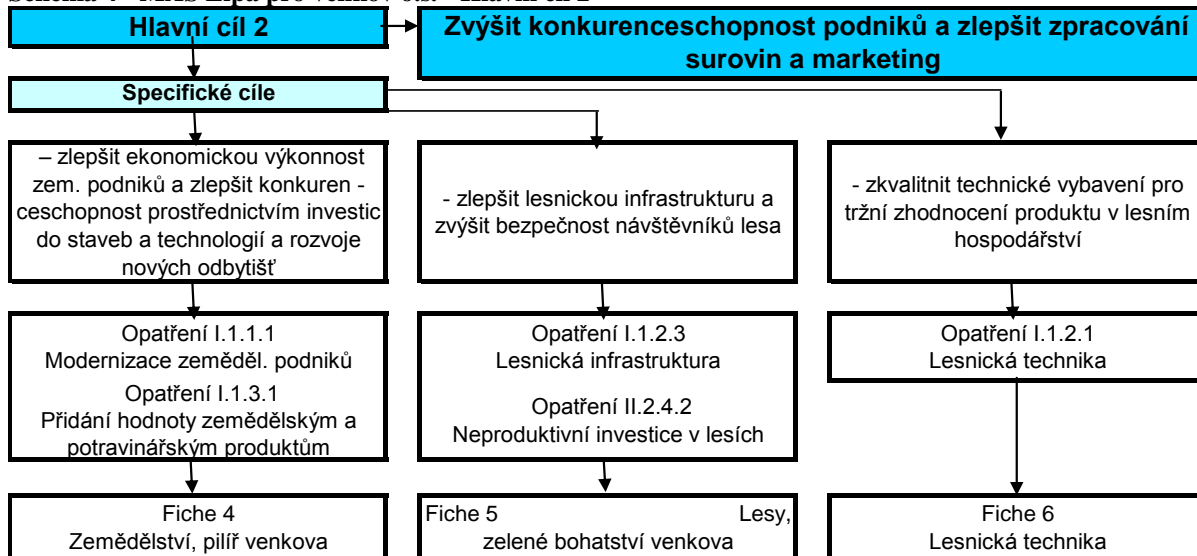
Na základě analýzy území a SWOT analýzy byly stanoveny tři hlavní cíle, které bude MAS na svém území naplňovat.

Schéma 3 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 1

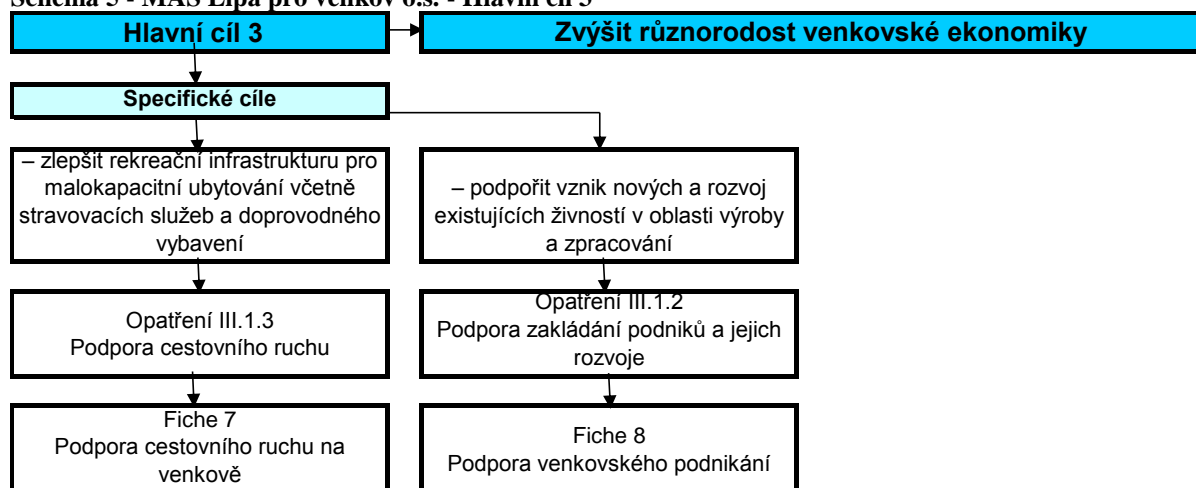
Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

Schéma 4 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 2

Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

Schéma 5 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 3

Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

4.5. FICHE

Jednotlivé cíle jsou naplňovány prostřednictvím osmi fichí, mezi které jsou rozdělovány finanční prostředky.

Tabulka 5 - Fiche

Specifikace fiche	Obsah	Investice	Vhodní žadatelé	Dotace	Minimální a maximální způsobilé výdaje	Alokace
Název fiche						
F 1 – Udržitelná budoucnost venkova – školství, zdravotnictví a sociální péče	Podpoření venkovských základních a mateřských škol v oblasti inovativních způsobů výuky, rozvoje volnočasových aktivit a informačních technologií, podpora modernizace vybavení zdravotnických zařízení a přesun od ústavní péče ke službám poskytovaným v místě bydliště, zajištění základní obchodní infrastruktury pro seniory	Obnova a modernizace jeslí, mateřských a základních škol, zdravotnických a sociálních zařízení	Obce, svazky obcí, neziskové organizace	Max. příspěvek 90% z objemu způsobilých výdajů	50 000 – 1 100 000 Kč	13,5%, předpokladem cca. 2,7 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno v každém sudém roce období realizace SPL
F 2 – Kulturní a sportovní rozvoj venkova	Zlepšení stavu a zvýšení počtu kulturních a sportovních zařízení, zajištění zázemí pro aktivity místních kulturních, zájmových a sportovních organizací	Obnova a modernizace kulturních a spolkových domů, kluboven, knihoven, zařízení pro volnočasové aktivity	Obce, svazky obcí, neziskové organizace, církve a jejich organizace	Max. příspěvek 90% z objemu způsobilých výdajů	20 000 – 1 000 000 Kč	22,5%, předpokladem cca. 2,25 mil. Kč ročně, vypisováno každý rok období realizace SPL
F 3 – Paměť venkova	Obnova a zhodnocení kulturního dědictví venkova a kulturních	Studie a programy obnovy, využití a	Obce, svazky obcí, neziskové	Neziskové subjekty max. 90% z objemu	50 000 – 2 000 000	13,5%, předpokladem

	prvků venkovské krajiny v rámci tří záměrů: 1) záchrana a nové využití kulturních památek, 2) údržba a obnova památkových objektů včetně historických parků, 3) vznik nových muzejních expozic	regenerace kulturního dědictví venkova, stavební obnova a zhodnocení památek, realizace nových muzejních expozic	organizace, zájmová sdružení právnických osob, církve a jejich organizace	způsobilých výdajů, podpora v režimu de minimis	Kč, pro záměr záchrany a nového využití kulturních památek max. 250 000 Kč	cca. 2,7 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno v každém lichém roce období realizace SPL
F 4 – Zemědělství, pilíř venkova	Zlepšení ekonomické výkonnosti zemědělských podniků, zvýšení konkurenceschopnosti, rozvoj nových odbytišť pro zemědělské produkty, zlepšení jejich kvality a marketingu, oživení tzv. brownfields, pomocí dvou záměrů: 1) investice do staveb a technologií v živočišné výrobě, 2) rostlinná výroba	Stavby a technologie v živočišné a rostlinné výrobě včetně zpracování výrobků	Zemědělský podnikatel – fyzická i právnická osoba, podnikatelský subjekt vlastněný převážně zemědělskými prvovýrobcí	50% způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci v jiných než znevýhodněných oblastech, 40% způsobilých výdajů na investice pořízené ostatními zemědělci v jiných než znevýhodněných oblastech	100 000 – 2 000 000 Kč	18%, předpokladem cca. 1,8 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno v každém roce období realizace SPL
F 5 – Lesy, zelené bohatství venkova	Podpora obnovení lesnické infrastruktury, zlepšení lesních cest, zařízení upravující vodní režim, objekty sloužící lesnímu hospodářství, usměrňování návštěvnosti, zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa	Výstavba a opravy lesních cest, retenčních vodních nádrží, opravy objektů a zařízení, činnosti k posílení rekreační funkce lesa	Fyzická, právnická osoba, sdružení s právní subjektivitou, obce nebo svazky hospodařící v lesích	Max. 100% z objemu způsobilých výdajů, podpora poskytována v režimu de minimis	100 000 – 11 300 000 Kč	6,5%, předpokladem cca. 1,3 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno v každém lichém roce období realizace SPL
F 6 – Lesnická technika	Zkvalitnění technického vybavení, techniky nesplňující	Stroje a zařízení pro budování a údržbu	Fyzická, právnická	Max. 50% z objemu způsobilých výdajů,	50 000 – 2 000 000 Kč	6,5%, předpokladem

	požadavky moderních technologií a předpoklady pro konkurenceschopné hospodaření	lesních cest, chodníků, retenčních nádrží, zalesňování, odstraňování křesťu, ochranu kultur, těžbu dřeva	osoba, sdružení s právní subjektivitou a obce nebo svazky obcí hospodařící v lesích	podpora poskytována v režimu de minimis		cca. 1,3 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno každý sudý rok období realizace SPL
F 7 – Podpora cestovního ruchu na venkově	Zlepšení venkovské ekonomiky s důrazem na venkovskou turistiku, využití potenciálu zemědělských farem v oblasti agroturistiky, rozvoj vodácké turistiky cykloturistiky, hipoturistiky, rozvoj ubytovacích kapacit a stravovacích zařízení	Obnova stávajících malokapacitních ubytovacích zařízení, zřizování půjčoven sportovního vybavení, rekonstrukce či zřízení ploch pro sportovní využití	Zemědělský podnikatel – fyzická i právnická osoba, nezemědělské podnikatelské subjekty	Max. 60% z objemu způsobilých výdajů pro malé podniky, max. 50% pro střední podniky, max. 40% pro velké podniky	50 000 – 1 500 000 Kč	4,5%, předpokladem cca. 0,9 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno v lichém roce období realizace SPL
F 8 – Podpora venkovského podnikání	Diverzifikace struktury venkovského hospodářství se zaměřením na nezemědělské aktivity a vznik nových pracovních míst, rozvoj řemeslné výroby, zpracování a doplňkových služeb	Rekonstrukce a modernizace objektu pro provoz mikro podniků, technického zařízení budov, nákup strojů a technologií v souvislosti s projektem	Fyzické a právnické osoby podnikatelé splňující podmínky pro zařazení do kategorie mikro podniků, nesmí být zemědělský podnikatel	Max. 60% z objemu způsobilých výdajů pro NUTS II Střední Čech	50 000 – 1 500 000 Kč	4,5%, předpokladem 0,9 mil. Kč v první realizované výzvě, vypisováno každý sudý rok období realizace SPL

Zdroj: Lípa pro venkov, 2007

4.6. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření v rámci diplomové práce probíhalo mezi úspěšnými žadateli na území MAS Lípa pro venkov o.s. Na základě poznatků z literární rešerše, praxe v MAS Lípa pro venkov o.s., a diskuzí s pracovníky MAS Lípa pro venkov o.s., byl sestaven dotazník čítající 14 otázek. V dotazníku byly použity uzavřené otázky, polouzavřené otázky, filtrační otázky a baterie otázek spojená hodnotící škálou.

Analýzou jednotlivých projektů byli žadatelé rozděleni na ty, kteří byli v procesu podávání žádosti úspěšní a na ty, kterým projekt schválen nebyl. Dotazník byl dále postoupen k jazykové korekci učitelům českého jazyka Gymnázia, Střední odborné školy a Vyšší odborné školy v Ledči nad Sázavou.

Za účelem získání dat bylo v období října – prosince 2012 osloveno celkem 62 žadatelů. Ti byli osloveni prostřednictvím e-mailů, kde byl spolu s průvodním dopisem přiložen i soubor s dotazníkem. Celkem bylo zpět získáno 19 kompletně vyplněných dotazníků, tj. 31% z celkového počtu dotázaných.

Data, která byla získána na základě vyplněných dotazníků, byla dále kódována v programu Microsoft Office Excel 2010 a převedena do programu International Business Machines Corporation (IBM) SPSS Statistics. V programu IBM SPSS Statistics bylo s daty dále pracováno. Vytvořeny byly statistiky odpovědí jednotlivých otázek a pomocí křížových tabulek statistiky odpovědí na kombinaci otázek. Výsledky jednotlivých statistik byly předloženy v této diplomové práci

Pro účely interpretace zjištěných výsledků byly otázky dotazníku rozděleny do 6 bloků, které obsahovaly otázky podobného charakteru:

- 1) Identifikační část
- 2) Členství v MAS Lípa pro venkov o.s.
- 3) Zkušenosti s přístupem Leader a dalšími dotačními tituly
- 4) Konzultace a problémy během procesu podávání žádosti
- 5) Zhodnocení nových zkušeností
- 6) Zhodnocení činnosti MAS Lípa pro venkov o.s.

4.6.1. Identifikační část

Identifikační část zahrnovala 3 otázky dotazníku, které se týkají pohlaví, věku žadatele a čísla fiche u poslední úspěšně podané žádosti o dotaci.

Z tabulek 12-14 v příloze lze vidět rozdělení žadatelů dle pohlaví a věku. Z celkového počtu 19 žadatelů bylo 12 mužů a 7 žen, tj. 63,2% a 36,8%. Pro účely další interpretace dat byli žadatelé rozdělení na 2 intervaly, tj. ve věku do 45 let včetně a ve věku nad 45 let. Celkově bylo 11 žadatelů (57,9%) ve věku do 45 let včetně a 8 žadatelů (42,1%) ve věku nad 45 let. Z tohoto počtu bylo 5 mužů a 6 žen ve věku do 45 let a 7 mužů a 1 žena ve věku nad 45 let. Průměrný věk žadatelů byl 47 let.

Tabulka 6 - Fiche poslední úspěšně podané žádosti o dotaci

Fiche	Četnost odpovědí	%
1	3	15,8
2	10	52,6
3	2	10,5
4	2	10,5
5	1	5,3
7	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce podaných žádostí bylo uskutečněno ve Fichi 2 – Kulturní a sportovní rozvoj venkova. Tato fiche má za cíl obnovu a rozvoj zázemí pro venkovské aktivity a umožňuje tak posílit kulturní a sportovní povědomí mezi obyvateli venkova. Druhý nejvyšší počet úspěšných žádostí byl uskutečněn ve Fichi 1 - Udržitelná budoucnost venkova – školství, zdravotnictví a sociální péče, ve které byly podány 3 žádosti.

Z důvodu nízké návratnosti rozeslaných dotazníků nelze v tomto bloku jednoznačně určit profil typického žadatele o dotaci. Jednoznačně lze v tomto bloku konstatovat skutečnost, že mezi nejvyužívanější fiche pro realizace projektů patří Fiche 2.

4.6.2. Členství v MAS Lípa pro venkov o.s.

Do tohoto bloku byly zařazeny celkem 3 otázky. Respondenti byli dotazováni na jejich členství v MAS Lípa pro venkov o.s. a na hodnotící kritéria, která stanovuje MAS. Otázka ohledně hodnotících kritérií byla položena pouze těm respondentům, kteří uvedli, že nejsou členy MAS Lípa pro venkov o.s.

Jak lze vidět v tabulkách 15-16 v příloze, na otázku, zda je žadatel/ka členem, odpověděli skoro všichni dotazovaní kladně. Z 16 kladných odpovědí bylo 10 mužů a 6 žen, z toho 9 žadatelů ve věkové skupině do 45 let a 7 žadatelů ve věkové skupině nad 45 let.

Ti žadatelé, kteří nejsou členy MAS Lípa pro venkov o.s., byli dotazováni na možnost stát se členem po jejich zkušenostech s přístupem Leader. Ani jeden z žadatelů není pevně rozhodnut, zda by měl o členství zájem.

Nerozhodnost ohledně členství v MAS Lípa pro venkov o.s., může mít několik důvodů:

- špatné či ne příliš pozitivní předchozí zkušenosti s pracovníky MAS
- nejistota ohledně budoucnosti přístupu Leader po skončení programového období 2007-2013, jak nastiňuje kapitola 3.3.5. Budoucnost přístupu Leader v České republice, kde se počítá se zapojením dalších minimálně 40 MAS (celkově tedy minimálně 150 MAS) a se zapojením přístupu Leader do všech Operačních programů
- žadatelé v členství prozatím nevidí přínos pro svoji činnost.

Žadatelům, kteří nejsou členy MAS Lípa pro venkov o.s., byla položena otázka (jak je již výše uvedeno), která se týká ovlivnění hodnotících kritérií. Jak je patrné z tabulky 17 v příloze, každý z těchto tří respondentů odpověděl na otázku jinak.

I přes nízkou návratnost dotazníků lze vyvodit, že většina žadatelů je již členem MAS Lípa pro venkov o.s. a tudíž mají lepší povědomí o možnostech čerpání finančních prostředků pro své projektové záměry.

4.6.3. Zkušenosti s přístupem Leader a dalšími dotačními tituly

Otázky v tomto bloku, které byly respondentům položeny, byly zaměřeny na jejich zkušenosti s dotačními tituly a na počet a úspěšnost podaných žádostí o dotaci.

Z celkového počtu 15 kladných odpovědí na otázku, zda měl/a žadatel/ka před podáním poslední úspěšné žádosti o dotaci zkušenosti s Leaderem (tabulka 18 v příloze), bylo 9 žadatelů mužů a 6 žen, celkově 7 žadatelů ve věkové skupině do 45 let a 8 žadatelů ve věkové skupině nad 45 let. Zkušenosti neměli pouze 4 žadatelé, kteří byli všichni ve věkové skupině do 45 let, a jednalo se o 3 muže a 1 ženu.

Tabulka 7 - Počet podaných žádostí před podáním poslední úspěšné

Počet žádostí	Četnost odpovědí	%
1	9	64,3
2	3	21,5
3	1	7,1
4	1	7,1
Celkem	14	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 8 - Počet úspěšných žádostí

Počet úspěšných žádostí	Četnost odpovědí	%
1	10	83,4
2	1	8,3
3	1	8,3
Celkem	12	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Žadatelům, kteří s přístupem Leader měli zkušenosti, byl položen dotaz, kolik žádostí před podáním poslední úspěšné žádosti podali, a kolik z těchto podaných žádostí bylo úspěšných. Z výše uvedených tabulek vyplývá, že nejvíce žadatelů před poslední podanou žádostí podalo pouze 1 žádost. Z celkového počtu 14 podaných žádostí bylo 12 úspěšných, tj. 85,7% z celkového počtu.

Z 15 žadatelů, kteří odpověděli kladně na otázku, zda měli zkušenosti s Leaderem před podáním poslední úspěšné žádosti (tabulka 19 v příloze), měl jeden žadatel/ka zkušenosti

s přístupem Leader jiného charakteru, než je proces podávání žádosti o dotaci. V tomto případě mohou být zkušenosti získané na základě proběhlých školení či seminářů na téma Leader.

Tabulka 9 - Zkušenosti s jinými dotačními tituly 2

	Četnost odpovědí	%
Program rozvoje venkova	10	43,5
Operační program Lidské zdroje a nezaměstnanost	2	8,7
Operační program Životní prostředí	6	26,1
Operační program Doprava	1	4,3
Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost	2	8,7
Integrovaný operační program	2	8,7
Celkem	23	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 10 - Zkušenosti s dotačními tituly mimo výše uvedené

	Četnost odpovědí	%
Investice do rozvoje vzdělání	1	12,5
Ministerstvo pro místní rozvoj	1	12,5
Dotace mimo EU	1	12,5
Evropské fondy	1	12,5
Regionální operační programy	3	37,5
Norské fondy	1	12,5
Celkem	8	100

Zdroj:vlastní zpracování

Celkem 15 žadatelů uvedlo, že již mají zkušenosti s Leaderem a zároveň jinými dotačními tituly. Z těchto žadatelů bylo 9 ve věkové skupině do 45 let a 6 ve skupině nad 45 let. Největší zkušenosti mají žadatelé s Programem rozvoje venkova (43,5%) a Operačním programem Životní prostředí (26,1%). Zkušenosti s Operačním programem Lidské zdroje a nezaměstnanost, Operačním programem Vzdělání pro konkurenceschopnost a s Integrovaným operačním programem má shodně 8,7% žadatelů. Nejméně zkušeností mají žadatelé s Operačním programem Doprava (4,3%). Naopak žádné zkušenosti nemají žadatelé

s Operačním programem Podnikání a inovace a Operačním programem Výzkum a vývoj pro inovace.

Kromě výše zmíněných dotačních titulů mají žadatelé nejvíce zkušeností s Regionálními operačními programy, které uvedlo 37,5% žadatelů.

Jak ukázala výše uvedená data, měli až na výjimky všichni respondenti před podáním poslední úspěšné žádosti zkušenosti s přístupem Leader. Dále je patrné, že podávání žádostí se pohybuje ve směru upřednostňování kvality před kvantitou. Snahou žadatelů je kvalitní příprava projektu, na základě které mají vyšší pravděpodobnost získání finančních prostředků. Vzhledem k faktu, že Leader je jednou z prioritních os Programu rozvoje venkova, mají žadatelé s tímto programem nejvíce zkušeností. Program rozvoje venkova však představuje i široké možnosti, jak mohou žadatelé využít a kombinovat různé činnosti tak, aby jejich projekt byl přínosem pro celý region. Princip partnerství je stejně tak, jako je tomu v případě přístupu Leader (viz. kapitola 3.1. Leader), uplatňován i v Regionálních operačních programech. I zde mají místní aktéři možnost podílet se na rozvoji svého regionu a právě z těchto důvodů byl pravděpodobně Regionální operační program zmíněn nejčastěji.

4.6.4. Konzultace a problémy během procesu podávání žádosti

V tomto bloku byly položeny otázky týkající se konzultace žádosti o dotaci a následné problémy spojené s podáním žádosti.

Jak je vidět v tabulce 20 v příloze, všichni žadatelé využili minimálně jeden způsob, prostřednictvím kterého konzultovali proces podávání žádosti o dotaci. Nejvíce žadatelů využilo osobní konzultace a školení (shodně 32,6%), 24,6% využilo konzultaci po telefonu a 10,2% využilo konzultace prostřednictvím e-mailu. Z 16 žadatelů, kteří konzultovali osobně, jich zároveň 13 využilo školení, 5 e-mail a 10 možnost konzultovat žádost telefonicky. Všechny výše uvedené způsoby konzultace najednou využili 4 žadatelé.

Na otázku týkající se problémů během podání žádosti více než polovina dotazovaných, tj. 57,9% žadatelů uvedla, že se během procesu podávání žádosti o dotaci neseťkala s žádným problémem, což je vidět z tabulky 21 v příloze. Ti žadatelé, kteří se s žádným problémem neseťkali, odpověděli v otázce č.2 dotazníku kladně, tzn. před podáním poslední úspěšné

žádosti o dotaci již měli zkušenosti s Leaderem. Z toho vyplývá, že díky předchozím zkušenostem s přístupem Leader, je pro žadatele další proces podání žádosti o dotaci na další projekt snazší. Polovina z respondentů, kteří uvedli, že se s problémy setkali, již v minulosti minimálně 1 žádost podala.

Tabulka 11 - Problémy během podání žádosti o dotaci 2

	Četnost odpovědí	%
Administrativa	3	30
Povolání (např. hygienická, stavební)	1	10
Vypracování projektu	2	20
Položkový rozpočet stavby	2	20
Jiné – starosti a jednání	1	10
Jiné – spolupráce v rámci žadatele	1	10
Celkem	10	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z výše uvedené tabulky patrné, nejvíce problémů žadatelům činila administrativa (30%). Zároveň s administrativou uvedli dva žadatelé problémy s vypracováním projektu. Dále z tabulky vyplývá, že 6 z 8 žadatelů se setkalo pouze s jedním problémem během procesu podání žádosti, zbývající 2 žadatelé se setkali se dvěma problémy současně (administrativa a vypracování projektu).

Jak nastínilo výsledky předchozího bloku, žadatelé kladou důraz na kvalitu zpracování žádostí o dotaci, což potvrzuje i fakt, že neváhají využít všechny dostupné možnosti konzultace či jejich kombinace. Při konzultacích zároveň dávají přednost osobnímu styku před komunikací pomocí e-mailu či telefonu, kde by mohly být otázky žadatele či odpovědi pracovníků MAS špatně interpretovány. Díky častým konzultacím se žadatelé s problémy v nadpoloviční většině neseškávají. Pokud se s problémem setkají, jedná se spíše pouze o jeden typ problému.

4.6.5. Zhodnocení nových zkušeností v návaznosti na možnost opětovného podání žádosti

V tomto bloku se respondenti vyjadřovali k tomu, zda by získané zkušenosti byly přínosné v ohledu na možnost podání nové žádosti o dotaci. Dále byli dotazováni na získání zkušeností

v oblastech uvedených v otázce číslo 9 dotazníku, který je uveden v příloze. Poslední otázka byla zaměřena na ochotu žádat o dotaci na nový projekt.

Jak vyplývá z uvedených odpovědí žadatelů z tabulek 22-28 v příloze, při opětovném podání žádosti by jim předchozí zkušenosti s podáním pomohli, a proces by pro ně tedy byl jednodušší. Nejvíce si žadatelé cení získané zkušenosti v oblastech administrativy a informovanosti, kde byli vyplněné pouze odpovědi „Určitě ano“ a „Spíše ano“. Podobně si žadatelé cení i zkušenosti v oblasti vypracování projektu, kde pouze 2 žadatelé z 19 odpověděli neurčitě „Ani ano, ani ne“, a zbylých 17 odpovědí bylo rozděleno mezi možnosti „Určitě ano“ a „Spíše ano“.

Celá škála odpovědí byla využita pouze u posledního bodu, tj. „Položkový rozpočet stavby“, kdy 14 žadatelů z 19 rozdelilo své odpovědi mezi „Určitě ano“ a „Spíše ano“. 1 žadatel odpověděl neurčitě „Ani ano, ani ne“ a 3 žadatelé zvolili odpověď „Spíše ne“ nebo „Určitě ne“. Poslední žadatel se k položkovému rozpočtu stavby nevyjádřil.

Jak vyplývá z odpovědí žadatelů, které jsou uvedeny v tabulkách 29-37 v příloze, získání dalších zkušeností díky procesu podání žádosti o dotaci potvrdila vždy nadpoloviční (57,9%-94,8%) většina v každé z uváděných oblastí. To znamená, že tato nadpoloviční většina byla rozdělena mezi odpovědi „Určitě ano“ a „Spíše ano“. Horní hranici představují oblasti „Spolupráce“ a „Orientace ve vyplňování žádosti“, opačný pól představuje oblast „Samofinancování“.

Z tabulek 38-42 v příloze je zřejmé, že možnost uskutečnění dalšího projektu si respondenti dokáží představit v jakémkoliv z uvedených programů či přístupu. Jako nejpřístupnější se jim jeví přístup Leader, kde byla 18krát zvolena odpověď „Ano, v každém případě“. Z těchto žadatelů by 9 mělo zájem zažádat o dotaci přes Operační programy a 12 prostřednictvím Programu obnovy venkova. Všechny tři možnosti by využilo 8 žadatelů.

Pokud žadatelé měli zájem o podání žádosti prostřednictvím jiných dotačních titulů než výše uvedených, nejčastěji by volili Krajské dotační programy. Tyto programy by volilo 40% z dotazovaných žadatelů.

Z odpovědí daného bloku vyplývá, že žadatelé vidí v procesu podávání žádostí o dotaci mnoho pozitiv a získání zkušeností, které mohou uplatnit i v běžném životě mimo oblasti

spojené s podáváním žádosti o dotaci. Při porovnání odpovědí z kapitol 4.6.3 a 4.6.5 je patrné, že získané zkušenosti z jiných programů než je Leader (Program obnovy venkova, Regionální operační programy), se odrážejí v ochotě opakované spolupráce s těmito možnostmi na získání finančních prostředků.

4.6.6. Zhodnocení činnosti MAS Lípa pro venkov o.s.

Závěrečný blok obsahoval otázky týkající se hodnocení činnosti a přínosu MAS Lípa pro venkov o.s.

Se spoluprací s MAS Lípa pro venkov o.s. je dle odpovědí (tabulky 43-50 v příloze) většina žadatelů velmi spokojená. V každé z výše uvedených oblastí minimálně 57,8% dotazovaných odpovědělo, že spolupráce s MAS Lípa pro venkov je velmi dobrá. Nikdo ze žadatelů neuvedl možnost „Spíše špatná“ či „Velmi špatná“, což dává MAS Lípě pro venkov o.s. velmi kladnou zpětnou vazbu pro svoji činnost. Ve 4 oblastech (50% z celkového počtu oblastí) bylo odpovězeno pouze „Velmi dobrá“ a „Spíše dobrá“.

Existence možnosti žádat o finanční dotace prostřednictvím Leaderu a služby MAS Lípa pro venkov o.s., které jsou s procesem podávání žádosti spojeny, hodnotí většina žadatelů velmi kladně.

Z 15 žadatelů, kteří na otázku existence možnosti zažádat o dotace prostřednictvím Leaderu odpovědělo „Rozhodně ano“, na otázku celkového přínosu služeb MAS Lípa pro venkov o.s. 10 žadatelů odpovědělo „Určitě ano“ a 5 „Spíše ano“. Z těch, kteří odpověděli na otázku existence možnosti zažádat o dotace prostřednictvím Leaderu „Spíše ano“, odpověděli 3 žadatelé „Určitě ano“ a 1 žadatel „Spíše ano“ na otázku celkového přínosu služeb MAS Lípa pro venkov o.s. (tabulky 51-52 v příloze).

Na základě zjištěných výsledků lze konstatovat, že respondenti vidí v činnosti MAS Lípa pro venkov o.s. přínos, z čehož se dá usuzovat, že mají zájem o spolupráci i do budoucna. Díky tomu může MAS Lípa pro venkov o.s. naplňovat své prioritní cíle uvedené v kapitole 4.4. Cíle MAS Lípa pro venkov o.s. a zároveň základní činnosti místních akčních skupin definované v kapitole 3.3.3. Místní akční skupina.

5. ZÁVĚR

V této diplomové práci, která je zaměřena na přístup Leader a rozvoj venkova byly analyzovány zkušenosti úspěšných žadatelů o dotaci prostřednictvím OSY IV. Leader Programu rozvoje venkova na území MAS Lípa pro venkov o.s. Zároveň s těmito zkušenostmi byly analyzovány zkušenosti jednotlivých žadatelů s MAS Lípa pro venkov o.s. I přes fakt, že návratnost vyplněných dotazníků byla nízká, lze vyvodit několik závěrů.

K fichi, ve které bylo podáno vysoké číslo úspěšných žádostí na území MAS Lípa pro venkov o.s. patří Fiche 2 – Kulturní a sportovní rozvoj venkova. Díky této fichi je na venkově podpořena výstavba či modernizace kulturních, sportovních a volnočasových typů zařízení, prostřednictvím kterých je zajištěno zázemí pro zájmové a sportovní organizace, spolky či církve. Následná aktivizace těchto organizací a činností vede ke zvyšování atraktivity života na venkově především pro mladé lidi a rodiny s dětmi.

Na základě procesu podávání žádostí získávají žadatelé cenné zkušenosti a informace, které jim v budoucnu pomáhají při podávání dalších žádostí o finanční prostředky. I díky častým konzultacím jsou podávané žádosti obsahově i formálně na kvalitní úrovni a žadatelé tak předcházejí vzniku možných problémů. Všechna tato fakta tak naznačují snahu žadatelů předcházet zvyšování finanční náročnosti celého procesu, které by zvyšovaly náklady na odstraňování vzniklých nedostatků či zvyšovaly pravděpodobnost neúspěchu při schvalování žádosti.

Zkušenosti získané během podávání žádosti o dotaci prostřednictvím OSY IV. Leader Programu rozvoje venkova žadatelé mohou uplatnit i v dalších osách Programu rozvoje venkova a v Regionálních operačních programech, které také často využívají. Rozvoj venkova tak může být ve všech oblastech naplňován kvalitně.

Možnost existence žádat o finanční dotaci prostřednictvím MAS Lípa pro venkov o.s. je pro území tohoto regionu nesporným pozitivem. Zmiňované MAS se daří naplňovat základní

principy přístupu Leaderu, základní činnosti místních akčních skupin a zároveň své vlastní cíle.

Zajímavostí byl fakt, že většina úspěšných žadatelů o dotaci na území MAS Lípa pro venkov o.s. je členem tohoto sdružení. Toto může vést k domněnce, že MAS Lípa pro venkov o.s. je spíše uzavřenou komunitou, kde žádosti podávají už jen současní členové sdružení. K vyvrácení či potvrzení této domněnky by bylo potřeba hlubší analýzy žadatelů o dotaci v jednotlivých výzvách.

Seznam použitých zkratek

MAS	Místní akční skupina
LEADER	Liason entre les actions de développement économique rural
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
ES	Evropské společenství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EU	Evropská unie
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
MNV	Místní národní výbor
PRV	Program rozvoje venkova
HDP	Hrubý domácí produkt
SPL	Strategický plán Leader
MZE	Ministerstvo zemědělství
SROP	Společný regionální operační program
OP	Operační program

6. SEZNAM LITERATURY

6.1. TIŠTĚNÉ ZDROJE

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje*. 1. Vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 80-246-0384-5.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje*. 2. Vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-1974-3

ČEPELKA, Oldřich a kol. *Místní partnerství a rozvoj venkova (příprava na iniciativu Leader)*. 1. vyd. Liberec: Obč. sdružení Omega, 2003. 105 s. ISBN 80-902376-5-7.

EVROPSKÁ KOMISE. *Fact Sheet – Přístup Leader, základní příručka*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. ISBN 92-79-02040-4.

EVROPSKÁ KOMISE. *Politika rozvoje venkova Evropské unie na období 2007-2013*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky evropských společenství, 2007. 21 s. ISBN 92-79-03686-6.

EVROPSKÁ KOMISE. *Výběr osvědčených postupů programu Leader+*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky evropských společenství, 2009. 95 s. ISBN 978-92-79-07046-4.

KRATOCHVÍL, Miroslav, MATOUŠKOVÁ, Monika. *Realizujeme projekty metodou Leader*. Chotýšany: Chopos, 2010.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Akční plán celostátní sítě pro venkov*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2009. ISBN 978-80-7084-786-2.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *LEADER budoucnost venkova*. Praha: Mnísterstvo zemědělství, 2009.32 s. ISBN 978-80-7084-856-2.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Realizace programu Leader ČR v letech 2004-2006*. 1. Vyd. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2006. 44 s. ISBN 80-7084-561-8.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Úspěšné projekty programu rozvoje venkova*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2012. ISBN 978-80-7434-058-1.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Realizace projektů Místních akčních skupin (MAS) v podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER +) Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství pro období 2004 – 2006 v České republice. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR 2007. ISBN 978-80-7084-628-5.

ODBOR ŘÍDÍCÍ ORGÁN OP ZEMĚDĚLSTVÍ A OP RYBÁŘSTVÍ VE SPOLUPRÁCI SE STÁTNÍM ZEMĚDĚLSKÝM INTERVENČNÍM FONDEM a kol. Realizace projektů Místních akčních skupin (MAS) v podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER+) Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství pro období 2004 – 2006 v České republice. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. ISBN 978-80-7084-628-5.

PELCL, Petr a kol. Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: Zpráva z výzkumného projektu, 2007 – 2008. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, 2008. ISBN 978-80-86902-74-6.

PERLÍN, Radim, HUPKOVÁ, Martina. *Venkovy a venkované, doprovodná publikace k výstavě venkovy a venkované*. 2. Vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2011. ISBN 978-80-87147-31-3)

PĚLUCHA, Martin a kol. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. 1. Vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3.

TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. 1. Vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

WADE, Philip, RINNE, Petri. *Průvodce programem LEADER založených na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky*. 1. Vyd. Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, 2011. ISBN 978-80-87318-20-1.

6.2. INTERNETOVÉ ZDROJE

ABZ. Slovník cizích slov [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupný z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>>.

EAGRI. *Místní akční skupiny* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

EAGRI. *Základní informace o Celostátní síti pro venkov* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/o-celostatni-siti-pro-venkov/>>.

EVROPSKÁ KOMISE. Oznámení Evropské komise pro členské země ze dne 14. dubna 2000: Zásady pro iniciativu společenství pro rozvoj venkova (LEADER+) [online]. [cit. 2011-07-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.maspartnerstvi.cz/zasady-ek-pro-iniciativu-leader/>>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Přístup Leader: Základní příručka* [online]. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. 23 s. (PDF). [cit. 2011-08-02]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf>.

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR. Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu LEADER jako nástroj pro místní rozvoj (stanovisko z vlastní iniciativy) [online]. [cit. 2012 – 03 – 15]. Dostupný z WWW: <<http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:376:0015:0018:CS:PDF>>.

INFORMAČNÍ SYSTÉM O ÚZEMÍ. *Program obnovy venkova* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.isu.cz/pov/clanek.asp?id=1>>.

KRIST, Jiří a kol. *Národní strategický plán Leader 2014+, rozšířená verze* [online]. 2011. 30 s. (PDF). [cit. 2011-08-02]. Dostupný z WWW: <www.spov.org/aktuality/narodni-strategicky-plan-leader-2014-.aspx>.

LÍPA PRO VENKOV O.S. *Strategický plán Leader 2007-2013 Místní akční skupiny Lípa pro venkov o.s.* [online]. [cit. 2012-11-8]. Dostupný z WWW: <<http://www.lipaprovenkov.cz/documents/1200581393.pdf>>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Plán rozvoje zemědělství a venkova České republiky na období 2000-2006: plán SAPARD (kapitoly 1-3)* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2000. (DOC). [cit. 2011-27-06]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/sapard/programove-a-jine-dokumenty/plan-sapard.html>>.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Leader ČR* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/leader-cr/>>.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Místní akční skupiny* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. 32 s. (PDF). [cit. 2011-08-02]. Dostupný z WWW: <http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Program obnovy venkova* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.isu.cz/pov/clanek.asp?id=1>>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Program obnovy venkova* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/1/11>>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Program obnovy venkova* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/1/12>>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Program obnovy venkova* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/2>>.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Základní informace o Celostátní síti pro venkov* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: < <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/o-celostatni-siti-pro-venkov/> >.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Sapard* [online]. Ministerstvo zemědělství ČR, 2009-2010. [cit. 2011-06-27]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/sapard/>>.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online]. *Natura 2000*. [cit. 2013-03-23]. Dostupný z WWW: < http://www.mzp.cz/cz/natura_2000 >.

NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN ČESKÉ REPUBLIKY. *O nás*. [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupný z WWW: < <http://nsmascr.cz/o-nas/> >.

Nařízení Komise (ES) č. 1974/2006 ze dne 15. prosince 2006, kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Dostupné on-line na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:368:0015:0073:CS:PDF> [cit. 2011-07-25].

Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Dostupné on-line na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:277:0001:0040:CS:PDF> [cit. 2011-07-25].

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Místní akční skupina* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: < <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/1/11> >.

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova* [online]. [cit. 2012-8-11]. Dostupný z WWW: < <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd> >.

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: < <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd> >.

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013* [online]. [cit. 2011-10-22]. Dostupný z WWW: < <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/1/11>>.

7. SEZNAM SCHÉMÁT

Schéma 1 - Struktura MAS Lípa pro venkov o.s.	41
Schéma 2 - Orgány MAS Lípa pro venkov o.s.	42
Schéma 3 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 1.....	43
Schéma 4 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 2.....	43
Schéma 5 - MAS Lípa pro venkov o.s. - Hlavní cíl 3.....	44

8. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Počet MAS a jejich financování v jednotlivých iniciativách	25
Tabulka 2 - Vývoj programu Leader v rámci Iniciativ společenství	25
Tabulka 3 - Počet MAS kolektivních institucí v jednotlivých fázích iniciativy Leader.....	26
Tabulka 4 - Leader ČR 2004-2006	29
Tabulka 5 - Fiche	45
Tabulka 6 - Fiche poslední úspěšné podané žádosti o dotaci	49
Tabulka 7 - Počet podaných žádostí před podáním poslední úspěšné.....	51
Tabulka 8 - Počet úspěšných žádostí	51
Tabulka 9 - Zkušenosti s jinými dotačními tituly 2	52
Tabulka 10 - Zkušenosti s dotačními tituly mimo výše uvedené.....	52
Tabulka 11 - Problémy během podání žádosti o dotaci 2	54
Tabulka 12 - Pohlaví žadatelů.....	72
Tabulka 13 - Věk žadatelů	72
Tabulka 14 - Věkové skupiny	72
Tabulka 15 - Členství v MAS	73
Tabulka 16 - Zájem o členství	73
Tabulka 17 - Možnost ovlivnit hodnotící kritéria	73
Tabulka 18 - Zkušenosti s Leaderem před podáním poslední úspěšné žádosti	73
Tabulka 19 - Zkušenosti s jinými dotačními tituly 1	73
Tabulka 20 - Způsob konzultace žádosti	74
Tabulka 21 - Problémy během podání žádosti o dotaci 1	74
Tabulka 22 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Administrativa.....	74
Tabulka 23 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Informovanost	74
Tabulka 24 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Povolení	74
Tabulka 25 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Stavební dokumentace	74
Tabulka 26 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Vypracování projektu	75
Tabulka 27 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Spolupráce s bankou.....	75
Tabulka 28 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Položkový rozpočet stavby	75
Tabulka 29- Zkušenosti v oblasti spolupráce.....	75
Tabulka 30 - Zkušenosti v oblasti inovace	75

Tabulka 31 - Zkušenosti v oblasti jednání s dodavateli	76
Tabulka 32 - Zkušenosti v oblasti samofinancování.....	76
Tabulka 33 - Zkušenosti v oblasti orientace ve vyplňování žádosti	76
Tabulka 34 - Zkušenost v oblasti podkladů pro vyúčtování dotace.....	76
Tabulka 35 - Zkušenost v oblasti orientace se v potřebných dokladech.....	76
Tabulka 36 - Zkušenosti v oblasti vyhledání informací o budoucích výzvách.....	77
Tabulka 37 - Zkušenosti v oblasti komunikace s úřady.....	77
Tabulka 38 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Leaderu.....	77
Tabulka 39 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Operačních programů	77
Tabulka 40 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Programu obnovy venkova.....	77
Tabulka 41 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím jiných dotačních titulů 1	78
Tabulka 42 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím jiných dotačních titulů 2	78
Tabulka 43 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - flexibilita pracovníků ...	78
Tabulka 44 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - poskytnutí informací	78
Tabulka 45 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - školení	78
Tabulka 46 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - konzultace	79
Tabulka 47 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - příjem žádosti.....	79
Tabulka 48 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - zpětná vazba.....	79
Tabulka 49 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - vyúčtování dotace	79
Tabulka 50 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - kontrola	79
Tabulka 51 - Spokojenost s možností žádat o finanční dotaci na území MAS prostřednictvím Leaderu	79
Tabulka 52 - Přínos celkových služeb poskytovaných MAS	80

9. PŘÍLOHY

---

1. Originál dotazníku, který byl zaslán pro účely praktické části diplomové práce

Dobrý den,

jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze, oboru Hospodářská a kulturní studia, a ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma „Leader a rozvoj venkova“. Dotazník je zaměřen na získání informací o zkušenostech úspěšných žadatelů s přístupem Leader a s Místní akční skupinou Lípa pro venkov o.s.

Dotazník je anonymní, jeho vyplnění nezabere více jak 10 minut. Dotazník prosím vyplňujte zaškrtnutím rámečku () u Vámi zvolené odpovědi či vepsáním textu do příslušné kolonky (   ). Dále postupujte dle instrukcí za položenou otázkou.

Své odpovědi prosím vztahujte na poslední úspěšně podaný projekt.

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

S pozdravem

Bc. Kateřina Martinková

Pohlaví:

Věk:

Fiche (číslo fiche u poslední úspěšně podané žádosti o dotaci): -----

1. Jste členem Místní akční skupiny Lípa pro venkov o.s.?

- Ano
 Ne

2. Měl/a jste před podáním poslední úspěšné žádosti o dotaci zkušenosti s Leaderem?

- Ano
 Ne (pokračujte otázkou č. 4)

3. Kolik žádostí o dotaci (před podáním poslední úspěšné) jste podal/a?

Počet žádostí:

z toho úspěšných:

4. Máte zkušenosti s jinými dotačními tituly kromě Leaderu? (můžete vybrat i více možností najednou)

- Program rozvoje venkova
- Operační program Podnikání a inovace
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
- Operační program Životní prostředí
- Operační program Doprava
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- Jiné:
- Zkušenosti s jinými dotačními tituly nemám

5. Jakým způsobem jste žádost o dotaci s MAS konzultoval/a? (můžete vybrat i více možností najednou)

- Osobní konzultace
- Školení pro žadatele
- E-mailem
- Telefonicky
- Jiné:
- Konzultace jsem nevyužil/a

6. Které části během podání žádosti o dotaci vedly k problémům? (týká se poslední úspěšné žádosti o dotaci, můžete vybrat i více možností najednou)

- Administrativa (např. vyplnění žádosti)
- Informovanost (např. harmonogram, nezbytné podklady)
- Povolení (např. hygienické, stavební)
- Stavební dokumentace
- Vypracování projektu
- Spolupráce s bankou (např. žádost o úvěr)
- Položkový rozpočet stavby (např. ceník stavebních prací)
- Jiné:
- S problémy jsem se nesešel/a

7. Jak hodnotíte spolupráci s MAS Lípa pro venkov o.s.?

(1 – velmi dobrá, 2 – spíše dobrá, 3 – ani dobrá, ani špatná, 4 – spíše špatná, 5 – velmi špatná)

	1	2	3	4	5
- Flexibilitu pracovníků	☐	☐	☐	☐	☐
- Poskytnutí informací	☐	☐	☐	☐	☐
- Školení	☐	☐	☐	☐	☐
- Konzultace	☐	☐	☐	☐	☐
- Příjem žádosti	☐	☐	☐	☐	☐
- Zpětnou vazbu	☐	☐	☐	☐	☐
- Vyúčtování dotace	☐	☐	☐	☐	☐
- Kontroly	☐	☐	☐	☐	☐

8. V případě, že byste znovu žádal/a o dotaci, myslíte si, že by pro Vás byl po předchozích zkušenostech celý proces podání v následujících oblastech jednodušší?

(1 – určitě ano, 2 – spíše ano, 3 – ani ano, ani ne, 4 – spíše ne, 5 – určitě ne)

	1	2	3	4	5
Administrativa (např. vyplnění žádosti)	☐	☐	☐	☐	☐
Informovanost (např. harmonogram)	☐	☐	☐	☐	☐
Povolení (např. hygienické, stavební)	☐	☐	☐	☐	☐
Stavební dokumentace	☐	☐	☐	☐	☐
Vypracování projektu	☐	☐	☐	☐	☐
Spolupráce s bankou (např. žádost o úvěr)	☐	☐	☐	☐	☐
Položkový rozpočet stavby (např. ceník stavebních prací)	☐	☐	☐	☐	☐
Jiné:					

9. Domníváte se, že Vám celý proces podávání žádosti o dotaci poskytl další zkušenosti?

(1 – určitě ano, 2 – spíše ano, 3 – ani ano, ani ne, 4 – spíše ne, 5 – určitě ne)

	1	2	3	4	5
V oblasti spolupráce	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti inovace	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti jednání s dodavateli	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti samofinancování	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti orientace ve vyplňování žádosti	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti podkladů pro vyúčtování dotace	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti orientace se v potřebných podkladech	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti vyhledání informací o budoucích výzvěch	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti komunikace s úřady (např. stavební)	☐	☐	☐	☐	☐

10. V případě, že by byla možnost uskutečnění dalšího projektu, byl/a byste ochoten/a využít žádost o dotaci znovu?

(1 – ano, v každém případě, 2 – zřejmě ano, 3 – zatím nevím, 4 – zřejmě ne, 5 – ne, v žádném případě)

	1	2	3	4	5
- Prostřednictvím Leaderu	☐	☐	☐	☐	☐
- Prostřednictvím Operačních programů	☐	☐	☐	☐	☐
- Prostřednictvím Programu obnovy venkova	☐	☐	☐	☐	☐
- Prostřednictvím jiných dotačních titulů např.:	☐	☐	☐	☐	☐

11. Pokud nejste členem MAS, chtěl/a byste se po zkušenostech s Leaderem stát členem? (pokud jste již členem, přejděte prosím k otázce č. 13)

- Ano, v každém případě
- Zřejmě ano
- Zatím nevím
- Zřejmě ne
- Ne, v žádném případě

12. V případě, že byste se stal/a členem MAS, chtěl/a byste mít možnost ovlivnit hodnotící kritéria projektu, které MAS stanovuje?

- Ano, v každém případě
- Zřejmě ano
- Zatím nevím
- Zřejmě ne
- Ne, v žádném případě

13. Jste spokojen/a s existencí možnosti žádat o finanční dotaci na území MAS prostřednictvím Leaderu?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Ani ano, ani ne
- Spíše ne
- Rozhodně ne

14. Jsou pro Vás celkové služby, které MAS poskytuje, přínosem?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Ani ano, ani ne
- Spíše ne
- Určitě ne

2. Seznam tabulek, na které odkazuje text diplomové práce

Tabulka 12 - Pohlaví žadatelů

	Četnost odpovědí	%
Muž	12	63,2
Žena	7	36,8
Celkem	19	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 13 - Věk žadatelů

Věk	Četnost odpovědí	%
28	1	5,3
37	1	5,3
39	1	5,3
40	2	10,5
41	1	5,3
43	2	10,5
44	1	5,3
45	2	10,5
46	1	5,3
48	1	5,3
49	1	5,3
51	1	5,3
54	1	5,3
60	1	5,3
62	1	5,3
71	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14 - Věkové skupiny

	Četnost odpovědí	%
Do 45 let včetně	11	57,9
Nad 45 let	8	42,1
Celkem	19	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15 - Členství v MAS

	Četnost odpovědí	%
Ano	16	84,2
Ne	3	15,8
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 16 - Zájem o členství

	Četnost odpovědí	%
Zatím nevím	3	15,8
Již jsem členem	16	84,2
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 17 - Možnost ovlivnit hodnotící kritéria

	Četnost odpovědí	%
Ano, v každém případě	1	33,3
Zřejmě ano	1	33,3
Zatím nevím	1	33,3
Celkem	3	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 18 - Zkušenosti s Leaderem před podáním poslední úspěšné žádosti

	Četnost odpovědí	%
Ano	15	78,9
Ne	4	21,1
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 19 - Zkušenosti s jinými dotačními tituly 1

	Četnost odpovědí	%
Ano	15	78,9
Ne	4	21,1
Celkem	19	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20 - Způsob konzultace žádosti

	Četnost odpovědí	%
Osobní konzultace	16	32,6
Školení	16	32,6
E-mail	5	10,2
Telefon	12	24,6
Celkem	49	100

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 21 - Problémy během podání žádosti o dotaci 1

	Četnost odpovědí	%
Ano	8	42,1
Ne	11	57,9
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 22 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Administrativa

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	11	57,9
Spíše ano	8	42,1
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 23 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Informovanost

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	10	52,6
Spíše ano	9	47,4
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 24 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Povolení

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	9	47,4
Spíše ano	8	42,1
Určitě ne	1	5,3
Bez odpovědí	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 25 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Stavební dokumentace

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	8	42,1
Spíše ano	7	36,8
Ani ano, ani ne	3	15,8
Určitě ne	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 26 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Vypracování projektu

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	10	52,6
Spíše ano	7	36,8
Ani ano, ani ne	2	10,5
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 27 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Spolupráce s bankou

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	7	36,8
Spíše ano	5	26,3
Ani ano, ani ne	4	21,1
Bez odpovědi	3	15,8
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 28 - Jednodušší proces podání žádosti po předchozích zkušenostech - Položkový rozpočet stavby

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	5	26,3
Spíše ano	9	47,4
Ani ano, ani ne	1	5,3
Spíše ne	2	10,5
Určitě ne	1	5,3
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 29- Zkušenosti v oblasti spolupráce

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	12	63,2
Spíše ano	6	31,6
Spíše ne	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 30 - Zkušenosti v oblasti inovace

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	7	36,8
Spíše ano	7	36,8
Ani ano, ani ne	3	15,8
Spíše ne	1	5,3
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 31 - Zkušenosti v oblasti jednání s dodavateli

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	6	31,6
Spíše ano	8	42,1
Ani ano, ani ne	2	10,5
Spíše ne	3	15,8
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 32 - Zkušenosti v oblasti samofinancování

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	7	36,8
Spíše ano	4	21,1
Ani ano, ani ne	5	26,3
Spíše ne	2	10,5
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 33 - Zkušenosti v oblasti orientace ve vyplňování žádosti

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	8	42,1
Spíše ano	10	52,6
Spíše ne	1	5,3
celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 34 - Zkušenost v oblasti podkladů pro vyúčtování dotace

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	10	52,6
Spíše ano	5	26,3
Ani ano, ani ne	1	5,3
Spíše ne	1	5,3
Bez odpovědi	2	10,5
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 35 - Zkušenost v oblasti orientace se v potřebných dokladech

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	8	42,1
Spíše ano	8	42,1
Ani ano, ani ne	1	5,3
Spíše ne	1	5,3
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 36 - Zkušenosti v oblasti vyhledání informací o budoucích výzvách

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	8	42,1
Spíše ano	7	36,8
Ani ano, ani ne	2	10,5
Spíše ne	2	10,5
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 37 - Zkušenosti v oblasti komunikace s úřady

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	5	26,3
Spíše ano	10	52,6
Ani ano, ani ne	3	15,8
Určitě ne	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 38 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Leaderu

	Četnost odpovědí	%
Ano, v každém případě	18	94,7
Zřejmě ano	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 39 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Operačních programů

	Četnost odpovědí	%
Ano, v každém případě	9	47,4
Zřejmě ano	4	21,1
Zatím nevím	2	10,5
Zřejmě ne	1	5,3
Bez odpovědi	3	15,8
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 40 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím Programu obnovu venkova

	Četnost odpovědí	%
Ano, v každém případě	13	68,4
Zřejmě ano	2	10,5
Zatím nevím	2	10,5
Zřejmě ne	1	5,3
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 41 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím jiných dotačních titulů 1

	Četnost odpovědí	%
Ano, v každém případě	8	42,1
Zřejmě ano	2	10,6
Zatím nevím	4	21
Bez odpovědi	5	26,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 42 - Uskutečnění dalšího projektu prostřednictvím jiných dotačních titulů 2

	Četnost odpovědí	%
Regionální operační programy	2	20
Krajské dotační programy	4	40
Dotační programy ministerstev	2	20
Dotační programy Evropské unie	2	20
Celkem	10	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 43 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - flexibilita pracovníků

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	13	68,4
Spíše dobrá	5	26,3
Ani dobrá, ani špatná	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 44 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - poskytnutí informací

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	14	73,7
Spíše dobrá	4	21,1
Ani dobrá, ani špatná	1	5,3
celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 45 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - školení

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	14	73,7
Spíše dobrá	5	26,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 46 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - konzultace

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	15	78,9
Spíše dobrá	4	21,1
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 47 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - příjem žádosti

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	15	78,9
Spíše dobrá	4	21,1
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 48 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - zpětná vazba

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	12	63,2
Spíše dobrá	7	36,8
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 49 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - vyúčtování dotace

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	13	68,4
Spíše dobrá	5	26,3
Bez odpovědi	1	5,3
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 50 - Hodnocení spolupráce s MAS Lípa pro venkov o.s. - kontrola

	Četnost odpovědí	%
Velmi dobrá	11	57,9
Spíše dobrá	5	26,3
Ani dobrá, ani špatná	1	5,3
Bez odpovědi	2	10,5
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 51 - Spokojenost s možností žádat o finanční dotaci na území MAS prostřednictvím Leaderu

	Četnost odpovědí	%
Rozhodně ano	15	78,9
Spíše ano	4	21,1
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování

Tabulka 52 - Přínos celkových služeb poskytovaných MAS

	Četnost odpovědí	%
Určitě ano	13	68,4
Spíše ano	6	31,6
Celkem	19	100,0

Zdroj:vlastní zpracování